

ટેટેકટીવ નવલકથા

રાણીસી-ફવરે

૨૨૧૮૩

આલો આલો.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૨૧૧૩ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ રાધાકૃષ્ણ ઉત્તરો

વિષય ૬ - ૩

આ ચોપડી સુરત લીમડાચોકમાં આવેલા “હરી-હર” પ્રેસમાં
હરીલાલ મગનલાલે છાપી.

—:ભયંકર બેઢબરી ડિટેક્ટીવ નવલકથા:—

રાક્ષસી-કૂતરો.

યાને

“કાળ-દૂત.”

પ્રેયોજક:—“પુણ્ય”

(પ્રકાશકે સર્વ હક સ્વાધીન રાખ્યા છે.)

પ્રકાશક,

“ગુજરાતી સાહિત્ય મંદિર”

સલાબતપુરા-મુરત.

પ્રથમાવૃત્તિ]

ષ. સ. ૧૯૨૫

[પ્રત ૨૦૦૦

અનુક્રમણિકા.

પ્રકરણ સંખ્યા.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગાંધીનગર સંગ્રહ
૧૨૧૧.

- (૧)
- (૨)
- (૩)
- (૪)
- (૫)
- (૬)
- (૭)
- (૮)
- (૯)
- (૧૦)
- (૧૧)
- (૧૨)
- (૧૩)
- (૧૪)
- (૧૫)
- (૧૬)
- (૧૭)

“મથાળુ”

“ખૂન”

“બને બન્યા”

“વફાદાર”

“મેંદી પુરખાવાગો”

“મદદગાર”

“મહોબત કે મહોત ?”

“એરીસ્ટર કે બટલર ?”

“નિરાશામાં વ્યાસા”

“ભયંકર અકસ્માત”

“મૃત્યુના પાઝામાં”

“બેફ-બાગ્યો”

“મગળમય મેળાપ”

“નજીવો ખુલાસો”

“છેલ્લુ તીર”

“ફૂતરો કે કાળદૂત”

“બેદી ખજનો”

“સુખી-હેવટ

“ ઉપસંહાર. ”

“રાક્ષસી-કૂતરો !”

પ્રકરણ-૧ લું.

“ ખૂન ! ”

“ખૂન ! ખૂન !”

“પરન્તું કોતું ?”

“ખર નહિ ! જલ્દી ચાલો ! તપાસ કરીએ.”

હાંડનની લાઇમ ટ્રી નામની ગલીમાં પોતાના એક સ્નેહી નામે મી॰ ત્રીલીયમને ત્યાં ડિટેક્ટીવ સેક્રેટનબ્લેઇક મોડી રાત્રિ સુધી બેસી ગપ્પા મારતો હતો. મી॰ પીટ પેરીસનો એક પ્રખ્યાત માણસ હતો. અને ડિ॰ બ્લેઇકનો ખાળ મિત્ર હતો. રાજ્યના કામને અંગે તે હાંડનમાં આવ્યો હતો. મકાનના અભાવે તે લાઇમ ટ્રી જેડી બચકર ગલીમાં ધર રાખી રહ્યો હતો. થોડું વખતે આવેલા પોતાના સ્નેહીને મળ્યા ડિ. બ્લેઇક આવે આવ્યો હતો. બેઠું મિત્રોએ પોતાના હાંપા કમળના છતિહાસો પરસ્પરને કે'વા શરૂ કર્યા હતા વાતમાને વાતમા મુખારે મધ્ય રાત્રિના આર વાગી ગયા હતા. મોડી રાત થયેલી હોવાથી

હવે ખેડેક ઘેર જવા હક્યો. વીલીયમ તેને અધારી ગલીમાંથી રસ્તો બતાવવા હાથમાં ફાનસ પકડી થોડે સુધી ચૂકી જવા આવ્યો. ખેડેક ન્યારે આમળ ચાલતો હતો, ત્યારે વીલીયમ ફાનસ પકડી ધીરે ધીરે પાછલ ચાલતો હતો. એવામાં અચાનક વીલીયમના મુખમાંથી એક ચીસ નીકળી ગઈ.

“ખૂન ! ખૂન !”

ડિ. ખેડેકે પાછું ફરીને જોયું. વીલીયમને તેણે શું થયું છે ? તે પુછ્યું. જેના જવાબમાં વિલિયમે પોતાના સફેદ કાટ પર પડેલા ભાલ લોહીના ડાંબા ખતાવ્યા.

“આ શું ?...”

“ખેડેક ! એ ખંડું હું તને પછી કહીશ ! હાલ તો તું મારી સાથે જપાટા બંધ ચાલ...આપણે તપાસ કરીએ...નક્કી આટલામાં કોઈ કમ્ભાગીનું ખૂન થયું છે.”

ખેડેક અને વીલીયમ ફાનસ લઈ શોધ કરવા મંડ્યા. ત્યાં અચાનક એક ધરમાંથી એક માણસને જપાટાબંધ દોડી જતો ખેડેક જોયો. તે તેની પાછળ પડ્યો. દોડી જનાર પકડાયો. તે શ્વાસ ભેર જોડ્યો.

“મહેને જવા દ્યો ! હું નિર્દોષ છું...ખૂન મહેં નથી ક્યું !”

“ખૂન” શબ્દ સાંભળતાજ ખેડેકે તેનું કાંડુ મનજીત પકડ્યું. એટલામાં ત્યાં વીલીયમ પણ આવી લાગ્યો.

“જો ખૂન તહેં નથી ક્યું ! તે પછી ત્યારે મનરાવાનું કશું કારણ નથી ! ચાલ ખતાવ ! અમને કે શું થયું છે ?” ડિ. ખેડેકે કહ્યું.

“ના ! ભાઈ સાહેબ ! મહેરબાની કરીને મહેને જવા દ્યો ! મહારાથી એ નથી જોવાતું ! હું એમાં કંઈ જાણતો નથી. કાંઈને પણ જોળખતો નથી.” કહી તે માણસ છૂટવાને ફાંફાં મારવા લાગ્યો.

“સિધે સીધો ચાલે છે કે નહિ !” બ્લેકકે બચાંકર અવાજે કહ્યું.

“નહિ તો જોઈ છે આ !” વિલીયમે પિસ્તોલ કાઢી બતાવી.

ત્રણે ખૂન થયેલા ઘરમાં ગયા. મકાન એ માળનું હતું આગલું ખારણુ ઉધાડું હતું. ઘરમાં વીજળીનો દીવો બળી રહ્યો હતો અજવાળામાં બ્લેકકે જોયું કે તેના હાથમાં સપડાયેલો માણસ આશરે પચીસેક વરસનો જુવાન હતો. કપડા ઉપરથી તે કોઈ ગૃહસ્થ જોવા જણાતો હતો.

આગલા ઝોરડામાં કંઈ નહોતું. બ્લેકકે અને વિલિયમ અંદર જવા તૈયાર થયા. ત્યાં પેલો ગૃહસ્થ બોલ્યો.

“મહેને અંદર ન જાય જશો !”

“ચાલ ! આવવું જ પડશે.”

ધકકો મારી બનેએ તેને અંદર ધકેલ્યો. ઝોરડો સારી રીતે શણગારેલો હતો. છૂટ્ટ ડ્રેસિંગ રૂમનીચર ત્યાં પડેલું હતું. એક ટેબલ અને તેની ઉપર એક ધડિયાળ પડેલું હતું. ચાંચીસ વર્ષની વયનો એક માણસ ઝોરડાની વચ્ચેવચ્ચે આડો પડેલો હતો. એની મળાની આસપાસ આંગળાના ઉંડા ચિહ્નો પડેલાં હતાં. એની બેઠ હાથની મુઠ્ઠીઓ બધ હતી. એકમાં એક જુરા કોટની બાંધ હતી. પાસે એક બાંગેલી ખુરશીને એક હેટ પડેલી હતી.

તેને પૂરો તપાસ્યા પછી વિલિયમ બોલ્યો. “એ મરી ગયો છે.”
 “હા ! લગભગ અડધો કલાક થયો હશે !”

“બરાબર છે ! મરનાર જોરાવર જણાય છે. છતાં ખૂતી ઝેનાથી વધારે મજબુત હોવો જોઈએ. એને યુગળાવીને મારી નાખવામાં આવેલો છે. ખૂતીના કોટની આંત્ર દ્વારી ગયેલી છે, અને તે મરનારે મજબુત પકડી રાખેલી છે, તે ઉપરથી બંને વચ્ચે જીવંતે લડાઈ થઈ હશે એમ જણાય છે ગજવામાં કંઈ નથી. કદાચ હશે તો તે લઈ જવામાં આવ્યું છે, કંપડા પર કે ટોપીપર કંઈ નામનિશાન નથી. કીમતી ઘડિયાળ ટેબલ ઉપર એમનું એમજ જોતાં લાગે છે કે ખૂતીનો ધરાદો એને લૂંટવાનો નહોતો. ત્યારે હવે એકજ સવાલ રહે છે કે આ ઘરમાં ખૂતી રહેતો હતો કે મરનાર ?”

વિલિયમે પોતે એ આખતથી ચાતાં તદ્દન અપરિચિત હોવાનું જણાવતાં “કેમકે દેડીને પૂછ્યું...કહે તું શું જાણે છે ?”

“લાઈ ! હું વિશેષ કંઈજ જાણતો નથી જેટલું તમે જાણો છો ! તેટલુંજ હું પણ જાણું છું. હું મહારા એક મિત્રને મળવાં નદી કિનારે આવ્યો હતો, એટલામાં મહેં અહીં કોઈની ભયંકર ચીસ સાંભળી, તે પરથી હું અહીંઆ આવ્યો. અંદર આવતાજ જે તમે જુઓ છો, તેજ મહેં જોયું હતું કદાચ મહારેજ માથે ખૂતનો આરોપ આવી પડે એ બંદીકે કોઈને જણાવ્યા વિના હું જાન લઈને અહીંથી નહાસતો હતો, તેવામાં તમે મને પકડી લીધો.

“પરંતુ રાતની વખત ભલા તારા મિત્રે તને અહીં મળવા મોકાવ્યો ?” બેઠકે પૂછ્યું.

આ સવાલથી કેદી ચુંચવાયો. એટલામાં વિલિયમે પૂછ્યું.

“વારુ ત્યારે તહે એક સફેદ લુગડાવાળી સ્ત્રીને થોડીજવાર પર આ ધરમાંથી નહાસતી નથી જોઈ?”

“ના !”

“મીઠા પ્લેઠક હવેજ મ્હારે તમને કેવાનું છે ! જ્ઞાનસ લઈ હું તમારી પાછળ ચાલતો હતો, એવામાં કોઈ મ્હારી સાથે અથડાયું. હું હેનો હાથ પકડવા ગયો, એટલામાં તો તે મ્હારા હાથમાંથી છટકી પલાયન થઈ ગયું. મહેં જ્ઞાનસના અજવાળામાં એ નહાસતી વ્યક્તિને જોઈ છે. એ એક સફેદ લુગડાવાળી સ્ત્રી હતી જ્યારે મહેં મ્હારા ડાટ તરફ જોયું, ત્યારે તેના ઉપર લોહીનો ડાઘો પડેલો જોયો. મને લાગ્યું કે જરૂર એ સ્ત્રીના હાથ લોહીથી ભીંજાયેલા હોવા જોઈએ. અંતે તેનીજ મહેં તમને “ખૂત ! ખૂત !” કરીને યુમ મારી હતી. હવે તમેજ કહો ! કે આ માયુસ ને સ્ત્રીની પછીજ ધરમાં ગયેલો છે, તો એણે તેને જોયલી હોવાજ જોઈએ.” “મીસ્ટર !” કેદી તરફ ફરીને હવે વિલિયમ બોલ્યો “તમારા પ્લાના હવે નહિ ચાલે ! જે સાચે સાચું નહીં કહી દેશે તો ધ્યાનમાં રાખજો કે તમારેજ ફસાઈ જવું પડશે. સાંભળો હું પેરીસનો પ્રખ્યાત વીર વિલિયમવીટ છું, અને આ લાંડનના પ્રખ્યાત ડિ. મીસ્ટર સેકસ્ટન પ્લેઠક છે.” પ્લેઠક જરા કચવાયો. વિલિયમે પોતાના નામ એક અજાણ્યાને આપીને જૂલ ફરી એમ તેને લાગ્યું. પૂરતું હવે તે શા કામનું ? કેદી નામ સાંભળતા વધુ ટીકો ચાંપને ફિક્કો પડી ગયો. તે ખાત્રીખર્ચા અવાજથી બોલ્યો.....

“તમારે માનવું હોય તો માનો ! તમે ગમે તે હો તેની સાથે મ્હારે કશો સંબંધ નથી. આથી વધુ હું કંઈજ ન્હાણુતો નથી, તે ઉપરાંત આ મહોલ્લામાં પણ હું પ્હેલીજવાર આવ્યો છું. અને તે પણ થોડી મિનિટ અગાઉજ !”

“હાર્ડ નામ શું છે ?”

“મી. પીટ !”

“શું કરે છે ?”

“હું ‘સર ડેવીડ લાઇફ ઇન્સ્યુરન્સ કંપની’ (વીમા કંપની) નો એજન્ટ છું.”

“ઠેકાણું !”

“સેન્ટ ડેવીડ રોડ.....”

બેઝકે આ તમામ લખી લીધું. તે પછી વિલિયમ બોલ્યો—
“બેઝક તમે આ કેસમાં શું ધારો છો ?”

“સાંભળ ! આ માણસ ! કંઈજ ન્હાણુતો નથી ! પરંતુ તે એક વાત ન્હાણુ છે ! એણે પોતાનું નામ તથા ઠેકાણું ભાગ્યેજ ખર લખાવ્યું હશે ! ફિકર નહિ ! તે ઉપરાંત વળી જે વાત એ ન્હાણુ છે તે એજ કે એ પેલી સફેદ લુગડાંવાળી સ્ત્રીને સારી રીતે ઓળખે છે !”

“બોટી વાત !” કેદી બોલી પડ્યો.

“તું ગમે એમ બોલે પણ હું માનુ છું કે મારું ધારવું તદ્દન ખરું છે ! તું એ સ્ત્રીને ઓળખતો હોવા છતાં કે’વા માગતો નથી. હશે ! તો હવે સાંભળ ! પેલી દોડી જનાર સ્ત્રીને તું મ્હાતો હોવો જોઈએ. બોટી રાતે તે ક્યાં જતી હશે ? એ જોવાનું એની પૂઠે

પૂઠે આવ્યો. એ સ્ત્રી અંદર આવી. પોતે જોને મળવાના ધરાદે આવી
હતી તે માણસને મરેલો પડેલો જોતાંજ તે એકવાર બેહોશ થઈ
એના ઉપર ઢળી પડી. મરનારના યુગળાવેલા મોડામાથી જે લોહી
નીકળ્યું છે તે તેજ વખતે એના હાથે લાગેલું હોયું જોઈએ. તે
તરતજ બાનમાં આવી નિરાશ હૃદયે ઝપાટાખંધ પાછી ફરી! તે પછી
પાછળ આવી તહે પણ આ દેખાવ જોયો, અને એ જોતાંજ તું
નાહો! કેમ ખરેને?"

મી. પીટ તો બ્લેઝકની આ બધી વાત સાંભળતા થઈગારજ થઈ
ગયો પણ વિલિયમથી છાના ન રેવાયું. તે બોલ્યો,

“બ્લેઝક! ત્યારે તે સ્ત્રીજ કદાચ ખૂની હોય એમ કેમ ન બને?”

“નહિ! એક સ્ત્રી આવા પહેલવાન જેવા મરદને નીચે પાડી
યુગળાવી શકેજ નહિ.”

“તો એના વતી આ માણસે કેમ એમ ન કયું હોય!”

“ના! એ પણ ખૂની શી રીતે હોઈ શકે? જો એનો કોઈ
બૂરો પણ નથી, તેમ તેની બાંસ પણ ચીરાયલી નથી.”

“જખત પૂરતો મળ્યો હોય અને કદાચ મરનારના કપડાં એણે
પહેરી પોતાના બદલી નાંખ્યા હોય! એમ ન બને?”

“એ પણ અશક્ય છે. એના આંગળા જો! એનું સુકું શરીર
જો! ખૂની તો રીંગ જેવો મજબુત હોવો જોઈએ, ખૂનીના કપડા
આ માણસને બંધાયેલા ન આવતા હોવા પડતા જોઈએ, પણ એવું
કશું નથી.”

“મી. પીટ!” બ્લેઝકે હવે પીટ તરફ ફરીને બોલ્યો.

“હજી હું તમને બચવાની એક તક આપું છું.”

પરંતુ ‘હું એને લાભ લેવાની સાફ ના પાડું છું.’”

“કેદ કરીને લઇ જઇશું, અને જ્યારે ફટકા પડશે, ત્યારેજ માનશે! બચ્યાજી! એમ સીધી આંગળીએ ધી નહિ નીકળે તો! તેના કરતાં કબુલી દ્યોને સીધે સીધા તે સ્ત્રીના નામ-નિશાન!”
તીખા દિમાગમા વિલિયમે મગજ ખોધને વાત કરી.

“હોં હોં” પીટે અગ્નયમ યધને એક પાવ્તુ આંગળી બતાવી.

“શું છે?” બંને એકી સાથે ખોલી ઉઠ્યા.

“પેલુ—પેલુ—શું”

“ક્યાં!”

“સામે-?”

ડિ. બ્લેઇક અને વિલિયમ બંને જરા આમળ વધ્યા, એટલે કેદીએ નંરથી પાછળ કબેજા વિલિયમને પકડે માથે. વિલિયમ આમળ કબેજા બ્લેઇક ઉપર પડ્યો અને જોલિયા ધક્કાને લઇ બ્લેઇક પણ લાસની ઉપર ઉછળી પડ્યો. કેદી છપાંચ એગીવારા ગણી ગયો. વિલિયમ અને બ્લેઇક તેને પકડવા પાછળ દોડ્યા. પરંતુ કેદી કંઈ કાચી મૂતિ નહોતી. તે જતા જતાં મકાનના બારણા બહારથી બંધ કરી ગયો હતો. બ્લેઇક અને વિલિયમે એક સાથે જોર કરી નાજુક બારણાપર જબરો ઘસારો કર્યો... ધણી વખતના પાતળા બારણા કડાકા સાથે ભાંગી ગયા. અને વિલિયમ અને બ્લેઇક તે સાથેજ જમીનપર ચત્તાપટ પડી ગયા. રાત અધારી છતાં “હમણા આવ્યો” કહીને વિલિયમ ખૂનીની પાછળ પડ્યો. જોતજોતામાં તે નજર બહાર નીકળી ગયો.

૧૨૧૩

પ્રકરણ-૨ જી.

“બંને બન્યાં !”

વિલિયમ શિકારની પૂઠે દોડ્યો, તેજ વેળા બ્લેઝક પાછો ધરમાં ગયો સંભાળપૂર્વક તેણે એકવાર ફરી આખા ધરનો સરસામાન તપાસ્યો. મકાનના ઉપરના ભાગમાં દાદર પર ચઢી પ્લોયતાંજ તેને બહુ વખતની અવાગર બારીઓ ઉઘડેલી જણાઇ એક ખીંટીએ એક છુરો ફાટ લટકાવેલો હતો. જેને તપાસતાં તેની એક બાંજ ગૂમ થએલી માલમ પડી. આ ઉંડા રહસ્યનો ભેદ એકાએક બ્લેઝક ન પામી શક્યો. ધરમા રહેનાર કોણ ? મરનાર કે ખૂની ? તે કંઈ તે નિર્ણય કરી શક્યો નહિ. “ખૂની ખૂન કરીને ઉપર આવેલો હોયો જોઈએ. અને તે પકડી થડે પેટે કપડાં બદલી બારણુ ખુલ્લુ મૂકી અહીંથી પસાર થઇ ગયો જાગે છે. કારણ ? જો એમ ન હોય, તો પેટી સફેદ વસ્ત્ર વાળી અને પેલો ખોટો નામધારી પીટ અદર શી રીતે પ્રવેશી શકે ?

ડિટેક્ટીવ બ્લેઝકના કસાયજા બેજને આ આંટીધુંટીમાં કસી પણ ઉંકેલણી ન જડી. તે એકવાર પાછો નીચે આવ્યો. વળી શખની તપાસ કરી રહ્યો હતો, એવામાં તેને કોઇ બે વાત કરતાં માણસો પોતાનાજ ઓરડામાં આવતા હોય એમ જણાયું...

“જલ્દી ચાલ ! સાવચેતી રાખજે ! કોઇ બદમાશ ખૂન કર્યું છે.”

બ્લેઝક હાથમાં પિસ્તોલ લઇ સળંગ થઇ ઉભો રહ્યો. તેણે આંધ્ર દાખી સળંગતી લાકડ બંધ કરી દીધી. બારણુ ખુલ્લુ હોવાથી

ઝોરડામાં અજવાળીઆની ચાંદનીનો આછો આછો પ્રકાસ પડતો હતો. એક હાથમાં પિસ્તોલ મળ્યુન પકડી ડિટેક્ટીવ પ્લેષક બારણા પાછળ સંતાયો હતો. ત્યાં તો કાષ્ઠક બે વ્યક્તિઓએ તે ઝોરડામાં પગ મુક્યો. અધાર્જ જેતાંજ એમાની એક વ્યક્તિ આશ્ચર્ય પામી. લામ-ટનું બટન દબાવી અજવાલુ કરવા...તે દોડી, ત્યાં તો સંતાયલા ડિટેક્ટીવ પ્લેષકે તેને બોચીમાંથીજ પકડ્યો. જમણા હાથની પિસ્તોલ બતાવીને...તે બોલ્યો...

“સપુર ! એક પણ પગલું આગળ ભંરતાં પ્હેલાં...કહી દે કે... તું કોણુ છે ?”

“કોણુ ? પ્લેષક ? ઝોહો ! વાધ માર્યો ! ભાઈ ! વાધ માર્યો ! સેવક તો મીં વિલિયમ છે.”

ખૂનીને પકડવાના હવાઈ તરંગ પ્લેષકના મગજમાંથી વીજળીની ઝડપે નાપુદ થઈ ગયા તેણે સહસા વીજળીનું બટન દાબી દીવા કર્યાં લામટના પૂર્ણ પ્રકાશમાં પોતાની સ્થામે પોતાના મિત્ર વિલિયમને જતાંજ તે શરમિન્દો થઈ ગયો...

“વિલિયમ ! તું તો ખૂનીની પાછળ ગયો હતો ને ?”

“હા ! પરંતુ બદમાશ આલાક નિકળ્યો ! મ્હને થાપ આપીને આડે અવળે રસ્તે પલાયન કરી ગયો છે. અને હું મ્હારી સાથે આ એક સિપાઈને કે જે આ શરીરથી થોડે ધણે અંશે પરિચિત છે તેને તેડતો આવ્યો છું. તમે તો મ્હનેજ ખૂની ઠોકી બેસાડવા બાર્યો, હોતો ! કેમ મીં પ્લેષક ?”

“વિલિયમ આપણે બંને બન્યા છીએ. હવે એ વાત જવાદે. અને સિપાઇ તહાઈ નામ ?” ખેંચકે સિપાઇ તરફ ફરી પૂછ્યું.

“વુડ.”

“વારુ મીં વિલિયમ અને મીં વુડ ! હું તમને બંનેને બલામણુ કરું છું આ બનાવની સર્વ વાત ખાનગીજ રાખવી. એને જાહેરમાં આવવા દેવી નહિ.”

“બહુ સાર.”

“વારુ ! મીં વુડ ! હવે તું આ લાસને બરાબર ધ્યાનપૂર્વક જોઈ તહારે જે કંઈ કે’વાનું હોય તેટલું કહી દે.”

વુડે લાસને બારીકાઈથી નિહાળી. તે પછી તે વિલિયમ અને ડિટેક્ટીવ ખેંચકક પ્રતિ ફરીને બોલ્યો, મને નોકરી મળ્યાને આજ પૂરા સાત દિવસ પણ ભાગ્યેજ થયા હશે, છતાં હું ખાત્રીપૂર્વક કહું છું કે આ માણસને આ ઘરમાં રે’તો મહેં આ પહેલાં કહી જોયો નથી. આ તો કોઈ તદ્દન અજાણ્યોજ જણાય છે.”

“વારુ! ત્યારે આ ઘરમાં રે’નાર કોણ ?”

“મીં જોનસન.”

“વારુ ! હવે એ રે’નાર માણસ અત્રે પાછો આવે એન આશા રાખીશ નહિં. કહે કે તું મીં જોનસન વિષે શું શું જાણે છે ?”

“બહુ જૂન ! નહિ જેવું. મને એ માણસમાં કંઈક વિચિત્રતાનું ભાન થતું હતું. હમેશાં એ એકબેજ પડ્યો રહેતો. નેકર કોઈ રાખતો નહિ. એની મુલાકાતે પણ કોઈ આવતું નહિ. કોઈ કોઈ વાર

તો એ ધરને તાળુ મારી મહીનાઓના મહીનાઓ સુધી બહાર ચાલ્યો જતો એવું શેરીના લોકો કેતા અને વળી જ્યારે પાછો ફરતો ત્યારે ગણ્યા ગાંઠ્યા બે દિવસ રહેતો.”

“એનું વર્ણન તો આપ !”

“સાહેબ ! મહેં એને એકજવાર, અચાનક અને તે પણ રાત્રેજ જોયો હતો. કારણ મ્હારી ડયુટી (નાકરી) રાતનીજ છે. એ મધ્યમ ઉંચાઈનો અને ઘણો મજબુત બાંધાનો પહેલવાન જેવો છે.”

“હીક ! તેં એને છેલ્લેલ્લો ક્યારે જોયો ?”

“આજથી લગભગ પાંચેક દિવસ ઉપર !”

“ઓથી વિરોધ કંઈ તું અમને આમાં મદદ કરી શકે એમ છે?”

“ના જ !”

“તો જા ! હવે હું નાહકનો તને રોકવા માગતો નથી. પરંતુ યાદ રાખજે, આ વાત હોઠ બહાર ન જાય.”

મી० વુડ ત્યાંથી રોન ફરવા પોતાની ડયુટી પર ચાલ્યો ગયો. તે પછી વિલિયમને સંબોધી ડિરેક્ટીવ બ્લેકકે કહ્યું... “વિલિયમ ! તું કંઈ આમાં સમજ્યો ?”

“જરાએ નહિ ! આ બૂલબૂલામણીમાં મ્હને તો કશીય સમજણ પડતી નથી. બાકી ખરું પ્રશ્ન છે મ્હને તો બ્હેમ પેલા ન્હાસી જનરલ મદમાલ “પીટ” પરજ છે.”

“નહિ ! તું જુએ છે ! બે સાંભળ ! મી० વુડના મ્હેરા પરથીએ કંઈક આ વાતમાં વધુ જાણે છે; છતાં કેવા માંમતો નથી. આ મૂન

થયું છે, તેમાં બે હેતુમાં સમાયેલો હોવો જોઈએ. એમ લાગે છે ક્યાં તો વૈર ! ક્યાં તો કોઈ ગુપ્ત બેદ. પેલો ભેદી.....આ મકાનમાં રે'નાર મીં જોનસન એની વર્તણૂક ઉપરથીજ અતાવે છે કે તે છૂપાઈને રે'તો હતો, તેજ આ મરનારને અહીં ફાસલાવી લાવ્યો. અને તેણેજ નીચ હુમલો કરી ગરદન દબાવી એને યુગ્મજાવી માર્યો છે. મરનારનો પતો ન લાગે, માટે તેણે સમયસુચકતા વાપરી દીર્ઘદ્રષ્ટી દોડાવી મરનારના ગળવામાંથી તમામ કાંઠી લીધું છે. લાંડનની વિશાળ વસ્તીમાં તે સંતાયેલો હોવો જોઈએ. પેલી દોડી ગયેલી સફેદ કપડાવાળી સ્ત્રી ધણું કરીને મરનારને ઓળખતી હોવી જોઈએ. તેને આગળથી ખચર પડેલી હોવી જોઈએ કે મરનાર મી. જોનસનની મુલાકાતે જનાર છે. તે શુભેચ્છક સ્ત્રી તેને આ બદમાશની જાળમાં સપડાતા ચેતવણી આપવા અહીં આવેલી હોવી જોઈએ. પરંતુ પોતે મોડી થવાથી તેણે એનું કામ જોયું, પૂરતી તપાસ કરવા જતાં તેના હાથ લોહીવાળા થયા. તે ત્રાસી અને ત્હારા પંઝામાંથી ન્હાસી મઠ. તેનો આશક કે જે આપણને બંનેને બનાવી ન્હાસી ગયો છે, તે પોતાની માથુકને અર્ધ રાત્રે એકલી ક્યાં જતી હશે ? એ જોવાનેજ પીછો પકડી અહીં સુધી આવેલો અને દેવયોગે આપણા હાથમાં સપડાયેલો. આકી તે તો કેવળ નિર્દોષજ છે. તે મરનાર કે રે'નાર બેમાંના કોઈને પણ ઓળખતો નથી."

"ત્યારે હવે આપણે શું પગલાં લેવાં ?" રિલિયમ બોલ્યો. "એક નહિ પણ બે રસ્તા આપણે માટે ખુલા છે." બેલેકે કહ્યું.

જુઓ ? ક્યાં ?

“એક તો પેલી ન્હાસી જનાર સ્ત્રીને શેષી કાઢતી. તે બધા બેઠ
જાયતી હોવી જોઈએ. અને તેમ ન બને તો તેને ન્હાનાર આપણે
બંનેને બનાવી જનાર મીઠ પીટને જોઈ કાઢવો જોઈએ. તે અવશ્ય
પેલી સ્ત્રીને પિછાને છે. આમળ સાંભળ ! સ્ત્રી કોઈ સારા ખાનદાન
કુટુંબની છે. અને મીઠ પીટ પણ કોઈ આખરદાર મહત્ત્વ ઓલાદનું
ફરજદ લાગે છે.....

ડિટેક્ટીવ ખસેછક આગળ ખોલે તે પહેલાં તો કાનોને ફાડી નાખે
એવો કારમો અવાજ તેમને કાને આગ્યો. ડિટેક્ટીવ ખસેછક અને
વિલિયમ બંને તે કોણુ છે ! તે એવા ફાનસ લાઇ ખ્હાર અ.બા.
એકજ છલંગ...અને કોઈ બયાનક કીકીયાઈ કરતું કદાવર જનાવર
ખસેછક અને વિલિયમની ઉપરથી મરનારના ઓરડામાં પસાર થઇ ગયું.
વિલિયમના હાથ માંહેનું ફાનસ છટકી જમીન ઉપર પડી ફૂટી ગયું.
અને તે સાથેજ વાધ કે સિંદ જેવા કોઈ જંગલી જનાવરની ખ્હીકે
ડિટેક્ટીવ ખસેછકે પિસ્તોલનો ખ્હાર કર્યો. વિલિયમ અને ડિટેક્ટીવ
ખસેછક તે પછી ભરેલી પિસ્તોલો હાથમાં લઇ હિંમત રાખી ઓરડામાં
પ્રવેશ્યા. મરનારની લાસ ઉપર નજર પડતાંજ તેઓએ એક બચકર
દેખાવ જોયો તે શું ?

પ્રકરણ ૩ જી.

“ વફાદાર ! ”

વિલિયમ અને પ્લેઝક બેઠેલા હાથોમાં બરેલી પિસ્તોલો હતી. ખુનીની લાસ આગળ તેમણે એક બચકર ફૂતરાને ઉભેલો જોયો. તેની આખોમાંથી આંસુના ટીપાં પડતાં હતાં. તે વિકાળ ફૂતરાના મળામાં એક ચામડાનો મજબુત પટો હતો પટાની અંદર એક જડી રસી બાધેલી હતી. વારંવાર ફૂતરો ખુનીના લોહીને ચાટી સૂંધી રહ્યો હતો. એવામાં ડિટેક્ટીવ પ્લેઝક તથા વિલિયમને આવેલા દેખતાંજ તે ધુરકયો, પ્લેઝકને તેની જાત પામી જતાં વાર ન લાગી. તે તરતજ બોલ્યો...

“ વફાદાર ! અમે શત્રુ નથી પણ મદદગાર છીએ.”

ફૂતરાએ તે બેઠેને સૂંધ્યા. તે પછી તે સંતોષ પામતો હોય તેમ પૂછડી હલાવતો શાન્ત થઈ ઉભો રહ્યો ડિટેક્ટીવ સેક્રેટન પ્લેઝકે તેના શરીર ઉપર હાથ ફેરવતાં બોલ્યો...

“ વિલિયમ ! આ ફૂતરો મરનારનો છે. હું પારં છું કે એને પાછળના લાડમાં પ્રવેશ દારૂપાસે બાધેલો હોવો જોઈએ. ત્યાંથી એ રસી તોડીને અહીં આવી લાગ્યો છે. આજ ફૂતરાએને પ્લેઝ હાઉન્ટ કહેવામાં આવે છે. એઓ મંધ ઉપરથી ખુનીને પકડી શકે છે. હું પારં

કે એ આપણને અવશ્ય કામનો થઇ પડશે. એની મદદથી આપણે ખૂનીને રહેલાઈથી પકડી શકીશું” ત્યાર પછી બ્લેમકે નીચા વળી તેના ગળાની આગુઆગુ જે ચામડાનો પટો લઈને લેતો, તેની પિત્તળની પટીમાં કંઈક અક્ષર કોતરેલા લેખો. તે ‘પેડો’ હતો. બ્લેમકે તરતજ સમજી ગયો કે ફત્તરનું નામ પેડો છે. તેણે ફત્તરને બિલા દોરડાનો એક છેડો પોતાના કાંડા ઉપર બરાબર બિંટાળ્યો. તે પછી મરનારના હાથમાં મળ્યુંત રીને પકડાયેલી ખૂનીના કોટની અર્ધ આંધ તેણે ફત્તરને સૂંઘાડી. સૂંઘતાંજ પેડો ઉછળ્યો. વિલિયમ અને બ્લેમકે પણ તેની સાથેજ ધસડાયા. છડંગ મારતો કે ફત્તરે સડસડાટ સીડી વાટે ઉપરના માળ ઉપર. કે જ્યાં ખુનીએ કપડા બદલાયાં હતાં. તે પછી તે એકાએક બારી વાટે થઈ મકાનના પાછલા ભાગમાં દૂડ્યો. વિલિયમ અને બ્લેમકે પણ તેની સાથે દૂધા. બ્લેમકેને વિચાર કરતાં જણાવું કે જ્યારે પેલી સ્ત્રી ખુનીને ચેતાવવા આ મકાનમાં આવી હતી, ત્યારે ખુની ઉપરના ભાગમાં કપડાજ બદલતો હોવો જોઈએ. ખુનીને પગલે પગલે સૂંઘતો પેડો વિલિયમ અને બ્લેમકેને લઇ લંડનના ઘોરી રસ્તા ઉપર આવી લાગ્યો. રસ્તા ઉપર સેંકડો માણસોના ચાલવાથી, તથા મોટર અને ગાડીના જવાથી ખૂનીના પગલાની ગંધ પારખવામાં પેડોને બહુજ વાર લાગતી હતી, છતાં આખરે તેઓ એક બાગ આગળ આવી લાગ્યાં અહીં પેડો એકદમ ફૂટી એક બેન્ચ ઉપર ચઢી ગયો. બ્લેમકે તરતજ વિલિયમને કહ્યું. “વિલિયમ ! જો ખૂની અહીંયા જરા આરામ લેવા બેઠેલા હોવો જોઈએ.” તે પછી પેડો જ્યાં જ્યાં ખુની બાગમાં ફર્યો હતો, ત્યાં ત્યાં બનેને બધે ફેરવ્યા. તે પછી તે બાગને પાછલે બારણેથી દર-

વાળે કૂદી ખહાર પડ્યો. વિલિયમ અને ખ્લેઇકે પણ તેમજ ક્યું આ બધી ગડબડમાં મળસ્કું થવા આવ્યું હતું. અવિશ્રાન્ત પરિશ્રમે કરી હાંફતો હાંફતો પેડો, વિલિયમ અને ડિટેક્ટીવ ખ્લેઇક એક હોટલના દાર આગળ આવી લાગ્યા. અહીં આવતા પેડોએ એવો તો જીવલેણ ફૂંકો માર્યો કે એક આયકા સાથે ખ્લેઇકના હાથમાંથી પકડેલો દોરડાનો છેડો છૂટી ગયો. ખ્લેઇક અને વિલિયમ બેઉ એકમેક પર પડી સળંગ અફળાયાં કપડાં ખંખેરી ખ્લેઇક હોટલમાં જવા આગળ થયો. કે હોટલનો મેનેજર હાંફતો હાંફતો ખહાર આવ્યો. ખ્લેઇકનો હાથ પકડી તે કે'વા લાગ્યો.

“સમુર ! મહેરબાન ! પેલો વિકાળ કૂતરો કો'નો છે ?”

“મહારો !”

“તેણે તો દાર વાળી દીધો છે. ટેબલ અને ખુરસી ઉપર કૂદી કૂદીને તમામનો ચૂરો કરી નાખ્યો છે. તમારે એ તુકસાનની બધી કોમત ભરી આપવી પડશે.”

એક ઝટકાની સાથે પોતાને ખોટી કરતા મેનેજરનો હાથ દુર કરતા ખ્લેઇક પોતાનો ચાંદ બતાવ્યો તે બોલ્યો...

“બસ ! હું ડિટેક્ટીવ ખ્લેઇક છું આ મહારા મિત્ર છે. અમે ખૂનીની પૂઠે પડ્યા છીએ. એ કૂતરો અમારો છે...ચાલ...જલ્દી આધો ખસ-જવા દે...કે'તોજ ધકકો મારી મેનેજરને દુર કરી વિલિયમ અને ડિટેક્ટીવ ખ્લેઇક હોટલની આંદર ધસી ગયા, કે ખૂની હતોજ તેમણે પેલોને એક ઝોરડાના દારને નખોરીયાં મારી ઉઘાડવાને જોર કરતો જોયો. ખ્લેઇક અને વિલિયમ બંને સમજી ગયા

કે ખૂની કૂતરાથી બચવા ઓરડામાં બસાયો છે. બેઉએ એક સાથે બળ કરી...બારણુ તોડી નાખ્યું. પેહો તરતજ છલંગ મારી કૂધો. ખૂની પાછલી બારીથી ઉતરતો હતો. પેહોના મ્હોંમાં તેના કાઠનો પાછલો ભાગ આવ્યો. ખૂનીએ જીવ બચાવવા પડતું મુક્યું. હોઠલની પાછલી જમીન બહુ ઉંચી ન હોવાથી તેને વધુ વાગ્યું નહિં ફાટ્યો કાટ પેહોના મ્હોંમાં રહ્યો. પેહો, પ્લેષ્ક અને વિલિયમ ત્રણે તેની પૂઠે કૂધા...ખૂનીએ બહાર નીકળતાંજ મોટરમાં ઝંપલાવ્યું. તેણે મોટર પુરપાટ છોડી દીધી. હતાશ થએલ પેહો બચંકર ચીચીયારીઓ પાડવા લાગ્યો. (પાણીમાં મોટરકારમાં કે ગાડીમાં જનારની ગંધ પ્લડ હાઉન્ટ કુતરા નથી પારખી શકતા.) પ્લેષ્ક પેહોની નિષ્ફળતા પામી ગયો. તેણે તરતજ બીજી મોટર બોલાવી...પેહો પણ અંદર ચઢી ગયો. ખૂનીની મોટરની પૂઠે ડિટેક્ટીવ પ્લેષ્કની મોટર દોડવા લાગી. ખૂની પાછળ ફરી ફરી પોતાની પૂઠે આવતી મોટર પર પિસ્તોલના બહાર ઉપર બહાર કરતો હતો. એક બહાર મોટરના આગલા પૈડાંને લાગતાંજ મોટર અચાનક અટકી...ચતુર પેહો, ધુરંધરા કરતો નીચે ઉતર્યો. પ્લેષ્ક અને વિલિયમ ખૂનીને પુલ પર થઇ થેમ્સ નદી પસાર કરના જોઇ રહ્યાં પરંતુ પેહો ખૂનીને પકડવા સામે કાંઠે જઈ પ્હોંચવા હિંમતથી નદીના ઉંડા પાણીમાં કુદી પડ્યો. પ્લેષ્ક અને વિલિયમ એક વફાદાર ાણીની આ હિંમત તથા સ્વામીભક્તિથી ખૂશ થઇ ગયા. અને પોતે બંને પણ તરવામાં નિપૂણ હોવાથી પેહોની પાછળ નહીંજ જળમાં કુદી પડ્યા. આમલી મોટરમાં ખૂનીને આ વાતની ખબર ન પડી. બન્યું એવું કે તરતાં તરતાં ત્રણે સામે કિનારે નિકળ્યાં. પેહો વિલિયમ અને પ્લેષ્ક જાતે સરીરે આગળ વધ્યા. તેઓએ ખૂનીની

મોટર દર ખાલી પડેલી જોઇ. ત્રણે દોડ્યાં, મોટર ક્રાઇવરનો ખુની ક્યાં ગયો એ પૂછવા બ્લેઇક પાસે ગયો. ઓહર...(ટક્કીનો હાંકનાર) પોતાના ચહેરા યા પહેરવેશથી બ્લેઇકને પરિચિત કરીદે એ બ્લીકે ખુનીએ તેને લાંબો વખત બેશુદ્ધ રે' એટલું કહ્યો. ફોર્મ સુધાડ્યું હતું. નિરાશ બ્લેઇક અને વિલિયમ "શું કરવું?" તે વિચારમાં પડ્યા, એવામાં પેક્રાએ પુનઃ ગંધ પકડી...તે દોડવા લાગ્યો... બ્લેઇક અને વિલિયમ ફરી તેની પૂઠે જવા લાગ્યા. એટલામાં એક સનનનન કરતી ગોળી આવી. પેક્રાના પાછલા પગમાં આઘાત વાગી. પેક્રા મોહીભોહાણુ થઇ જમીન ઉપર ચત્તોપાટ પડ્યો. પડતાં પડતાં તેના મુખમાંથી એક બચકર ચીચીયારી નીકળી ગઇ...બ્લેઇકે અને વિલિયમે ખુનીને દૂર દોડી જતો જોયો.

શું તમોને તમારા પૈસાનો બચાવ કરવો છે. જો તમોને મોંઘીદાર બે ત્રણ રૂપીઆની કીંમતની નવલકથા ખરીદ કરતાં કંટાળો આવતો હોય તો જરૂર આ સારરૂપ વાતો ખરીદો.

❧ વીર દુર્ગાદાસ. ❧

રોડોડ સરદાર દુર્ગાદાસના અદ્ભુત પરાક્રમની કથા જાણવી હોય તમારા બાળકોને સ્વદેશ પ્રત્યેની હરજોનું જ્ઞાન આપવું હોય તો આજેજ ખરીદો.

બહારગામવાળાએ જ આનાની ટીકીટ બીડવી.

શુદ્ધ માત્ર પાંચ આના.

પ્રકરણ-૪ થું.

“લેદી યુરખાવાળો.”

ડિટેક્ટીવ બ્લેઇક અને વિલિયમ મરનારનું મકાન છોડી ગયા, પછી થોડાજ વખતમાં ત્યાં મીઠું વુડ આવી લાગ્યા. તેને પશુ આ કેસમાં કંઈક રસ પડવા લાગ્યો. જો પોતે ખૂતીને પકડી પાડે તો મહોટું ઈનામ મળે એ આશામાં તે લાસનું બારીક નિરીક્ષણ કરવાના કાંમમાં રોકાયો. તેને આવ્યાને થોડીજ વાર થઈ હશે, એટલામાં એક કાળા યુરખાથી અચ્છાદિત થએલી વ્યક્તિ ત્યાં આવી લાગી. વુંડને—એક પોલિસના સિપાઇને મરનારની લાસ આગળ ઉભેલો જોતાંજ તે આવનાર માણસ ચમક્યો, અટક્યો. વુડને તેના ઉપર કંઈક શંકા પડતાજ તેણે પ્રશ્ન કર્યો... “કોણ છો ?”

“કોઈ નહિ ! અહીં થું થયું છે ?” આવનારે પ્રશ્ન કર્યો.

તેના મોઢાનાં ભાગ સિવાય તમામ ભાગ કાળા યુરખાથી ઢંકાયેલો હતો છતાં તેના બોલવા પરથી તે સ્ત્રી નહિ પરંતુ પુરુષ છે, એમ સર્વ કોઈ કહી શકતું, હતું વુડે તરતજ કહ્યું.

“ખૂત થયું છે.”

“ખૂત ? કોનું ?”

“તેની મહને ખબર નથી. ડિટેક્ટીવ મીઠું બ્લેઇક અને તેમના

મિત્ર વિલિયમ બને ખૂનીની શોધમાં ગયા છે. હું અહીંનો સિપાઇ છું... મહારાજ નામ “વુડ.” હવે આપનું નામ કામ અને અહીં આવવાનું પ્રયોજન જણાવશો ?”

“હું અહીં આવનાર મહારા પરમ મિત્ર મી. ન્યુટનને મળવા આવેલો છું.” એટલું કેતા તો.....તેની આંખો મરનાર પર ગઇ. તે દોડ્યો. લાસને જોતાંજ તે બોલી પડ્યો.....

“ઓહ ! હું આ શું જોઉં છું ! કોણ ? મહારા વહાલા મિત્ર ન્યુટનનું ખૂન ? અરેરે ! જો હું થોડો જલ્દી આવ્યો હોત તો કેવું સારું ?”

“ન્યુટન ? એ કોણ ? શું તમે એને જોળ્યો છો ?” વુડે આશ્ચર્યની સાથે સવાલ પૂછ્યા.

“એને જોળ્યું છું, એટલુંજ નહિ પરંતુ ખૂનીને પણ હું બરાબર જોળ્યું છું.” આવનારે દાંત તથા હોઠ પીસી મુઠીવાળી જવાબ દીધો.

“પરંતુ બદમાશોને ક્યાં ખાતર છે કે હજી આ એનો મિત્ર હયાત છે. બન્યા કુઅલ અને મદદગાર વેલ્સ તમને બંનેને જોઇ લઇશ.” આવનારે પોતાના હૃદયોદ્દગાર આગળ ચલાવ્યા.

“કુઅલ અને વેલ્સ એ કોણ ?” વુડે ચમકીને પૂછ્યું.

“ખૂની અને તેનો મદદગાર !” મી. વુડ ડિટેક્ટીવ બ્લેક અને એમના મિત્રની સાથે ત્રીણું કાઢે છે ?”

“હા ! અહીં આવતાં મહેં એ બંનેને નહાસતા જોયા હતા. તેમની

આગળ કોઈ એક ભયંકર કૂરો ચીચીચારી કરતો આગળ વધતો હતો. જો મ્હારી ધારણા ખરાબર હોય તો એ કૂતરો... મરનારનો હોવો જોઈએ.”

આટલી વાતચીત ચાલે છે, એવામાં પેદ્રાની પ્હાડી ગર્જના દ્વરથી સંભળાય. આવનાર ભેદી પુરુષ તે સાંભળી બોલ્યો.....

“એજ ! હજુ એ પેદ્રાનો અવાજ સંભળાય છે. મીં વુડ ! કું ધારું છું કે હજુ કું એમને પકડી શકીશ. સાહેબજી... :”

“થોભો ! પ્રથમ આપની ઝોળખાલુ આપો ! આપે આપનું તમામ અંગ શા માટે સંતાડ્યું છે ?”

“એટલાજ માટે કે હું અહીં આવ્યો છું, અને ખૂનીની તપાસ માટે હરું છું, એ ખબર ખૂની તેમજ તેના મદદગારના કાને ન જવી જોઈએ...હું બેઠકને ખાનગીજ મદદ કરીશ...હેલો-ગુડ-નાઇટ” અને મીં વુડ તેને કંઈક વધુ પૂછપરછ કરે તે પહેલાં તો તે આવનાર “ભેદી ધુરખાવાળો” જોતજોતામાં ગલાયન થઈ અધારામાં ગરક થઈ ગયો.

“કુઅલ અને વેલ્સ ! નહીં એજ નામો !” વુડના મોઢામાંથી અશ્વર્યાના ઉદ્ગારો પ્હાર પડી ગયા.

પ્રકરણ-૫ મું.

“ મદદગાર ! ”

પેદ્રાને જે પગે ગોળી લાગી હતી, તે પગે ખેંચકે પોતાને રૂમાલ જોરથી ખાંધી દીધો. થોડીજવારમાં પેદ્રો પાછો તૈયાર થઇ ગયો. ડિટેક્ટીવ ખેંચક અને વિલિયમ ખૂનીની પૂઠે પડવા ખૂનીનીજ મોટરકારમાં ગોઠવાયા. પેદ્રો માંહે બેસવા જતો હતો, એટલામાં એક બીજી મોટર આવી ત્યાં ઉભી રહી. પેદ્રાની નજર તેમાં બેઠેલા માણસ પર જતાંજ તે છલાંગ મારી એ પૂરપાટ દોડતી મોટરમાં ચઢી બેઠો. અંદર બેસનારે એક કાગળીયું ઝપાટાથી મોટરની ખંદાર ફેંકી દીધું. આશ્ચર્ય પામતા ખેંચકે તે ઉધાડી વાંચ્યું.....

“ ડિટેક્ટીવ ખેંચક.”

તમે ખૂનીને પકડવા જે પરિશ્રમ ઉઠાવી રહ્યા છો, તેમને માટે તમને ધન્યવાદ ઘટે છે હું મરનારનો મિત્ર છું. આપ જો મહારા મિત્રના ખૂનીને પકડી પાડશે તો રૂ. ૧૦૦૦૦નું ઇનામ હું તમને આપીશ. હાલમાં હું મહારા ખરા નામ હાથમાં ખંદાર પડવા નથી ઇચ્છતો. ખૂન કરનાર મી. “કુઅલ” અને તેનો નિર્દય મદદગાર મી. વેલ્સ છે. ખૂનીની પૂઠે જવાની બજેર નથી. બાસને સાચવો. તમારું કામ હું કરી બાંધશ.”

“ મદદગાર.”

વાંચક ! મીઠા વુડનો મળી મોટર લાઇ જ્વેલકની પૂઠે પડનાર એજ પેલા “બેદી યુરખાવાળો !” વિલિયમ અને જ્વેલક ચીઠ્ઠી વાંચી વિસ્મય તાથી જોવા લાગ્યા. અને વિલિયમ બોલ્યો.....

“જ્વેલક ! આ’માં મ્હને તો કશી સમજ પડતી નથી.”

‘વિલિયમ ! સાંભળ ! આ આવનાર કે જેની સાથે હર્ષપૂર્વક કૂતરો ગયો ને મ્હોટા ભાગે મરનારનો ગિત્ર હોવો જોઇએ. ચાલ... હવે નકામો સમય ગુમાવવો હીક નથી. ફરી એવાર મરનારની લાસ આગળ.....જોઇએ.’

અને મોટરમાં બેસી...ફરી એકવાર મરનારના મકાન આગળ આવ્યા. થોડીવારે ત્યાં વુડ હાંફતો હાંફતો આવ્યો. જ્વેલકને તેણે પ્રથમ તો પેલા બેદી યુરખાવાળાની વાન કરી, તેણે કહેલાં ખૂનીનાં નામ કહ્યાં. ડિટેક્ટીવ જ્વેલકે નિશ્ચય કર્યો કે.....ત્યારે તો એજ ! જેની સાથે મોટરમાં પેદા ગયો.....તે એજ માણસ.”

“વાર ! વુડ ! પરન્તુ તે પછી તું ક્યાં ગયો ? અને હાંફતો અત્યારે ક્યાંયા આવ્યો ?”

“તેજ કહું છું. સાંભળો ! જુઓ !” કહી વુડે એક સરનામાની છાપેલી કાગળની કાપેલી જ્વેલકના હાથમાં મુકી તે બોલ્યો.....“આ મ્હને લાસ આગળથી મળી આંતી. છે તે હું તમને આપવા અહીં શોધવા ગયો હતો, પણ આપ મળ્યા નહિ, એટલે અહીં પાછો આવ્યો.” ડિટેક્ટીવ જ્વેલકે તેના ઉપર લખેલા શબ્દો વાંચ્યા.

મીઠા વાઈન વીલ.....બેરીસ્ટર એટ-શે.....

ન્યુ વીલા.....

લાંડા.....

“વિલિયમ !” બ્લેઇકે વાંચતાંજ હર્ષપૂર્વક ઉદ્ગાર કાઢ્યા.....

“આજ પેલો ખોટું નામ આપનાર સર ડેવીડ લાઇફ ઇન્સ્યુરન્સ કંપનીનો એજન્ટ...એજન્ટ ડેવીડ રોડનો રહીશ...આપણા હાથમાંથી છટકી જનાર પેલી સફેદ કપડાંવાળી સ્ત્રીનો આશક મીં પીટ.” અને તે પછી વુડને શોધ બદલ શાખાશી આપી લાસપર દેખરેખ રાખવાનું સુચવી વિલિયમ અને બ્લેઇકે ન્યુવીલા જવા મોટર દોડાવી.

વાંચક ! પોતાનું ખોટું નામ ખોટું ઠેકાણું બતાવનાર મીં પીટના ગજવામાંથી પોતાનો આ એક્સેસીંગ કાર્ડ (સરનામાનો કાગળ) રમાલ કાઢતાં પડી ગયો હતો. અને ચતુર ડિટેક્ટીવ બ્લેઇક તે વાત ચેતી ગયો કારણ કે મરનારના ઓરડામાં તેણે તેવી કોઇ ચીજ ખુલાં જોઇ ન હતી.

તૈયાર છે !

તૈયાર છે !

તૈયાર છે !

ધનવાન થવાનો સહેલો ઉપાય.

હુન્નર સાર સમુદાય.

(સેંકડો હુન્નરોનો સંગ્રહ)

કૌંમલ માત્ર આના આઠ.

લખો—“ ગુજરાતી ” સાહિત્ય મંદિર.

સલામતપુરા—સુરત.

પ્રકરણ-૬ હું.

“મહાબત કે મહાત !”

વાંચક ! ચાલો મહારી સાથે લંડનના એક નવયુવાન બેરીસ્ટરને અંગણે !

મી० બ્રાઉનવીલના હાથમાં પેપર હતું. તે ગઇ કાલનો ભયંકર ખૂની બનાવ વાંચી રહી હતી. એટલામાં બારણું ઠોકાયું.

“અંદર આવો ! બ્રાઉને આવનાર રમણીને આવકાર આપ્યો.

આવનાર એક વીસ વર્ષની ખુબસુરત છોકરી હતી એના મોઢા ઉપર પુરખો હતો. અચકાતી સંકોચાતી તે અંદર આવી આવતાંજ તે બોલી.....

“મી० વીલ !”

“પધારો.....મીસ બ્યુટી.”

“બ્યુટી” એક ખુરસી ઉપર ગોઠવાઇ. મી० બ્રાઉન વીલ એક ટેબલ પાસે ઉભો. મીસ બ્યુટીએ આમળ ચલાવ્યું.

“હું આજ ન આવત ! પરંતુ તમને મળ્યા વિના મહારાથી ન રેવાયું...અને લાગ્યું કે મહારે તમને...કાલની રાતનો.....

“ખુલાસો કરવોજ જોઇએ.” મી० બ્રાઉન વીલે તેનો વળતો બાલ જીવંતી લીધો.

“હા ! અને મી० “વીલ !” મહેં આજનાં બપોમાં તમારો જોડાં નામ કામ વિગેરે સર્વ વાંચ્યું છે. હું ખાઈ છું કે આપ અંને અચાનક જતાં ડિટેક્ટીવ પોલીસના પંજામાં કહાય સપાસ જસો.”

“બને ! કારણુ પ્તેષક અને તેના મિત્ર વિશિષ્ઠ બને મ્હને શોધવાને તનતોડ પ્રયત્ન કરી રહ્યા છે.” “બ્યુટી” તારે સમજવું જોઈએ કે ત્હારેજ ખાતર હું જુદું જોઈએ છું. જો હું પકડાઈશ, અને મ્હારું આ જુઠાણું ખંડાર પડશે, તો મ્હને ભારી સજ્જ થશે. અને મ્હારા પકડાયા પછી તેજો ત્હારું નામ દેવાવવા મ્હને અત્થંત ત્રાસ આપશે, એ બધું ત્હારી ધ્યાનમાં નથી ઉતરતું ?” મીસ્ટર બ્રાઉને ભગ્ન હૃદયે પોતાની માથુકને કહ્યું.

“હાલા “વીલ” ! મ્હોખતને ખાતર એટલું કરવું પડશે. સમય આવે મ્હોતને પણ ભેટવું પડશે. જો કે તમામ જાણું છું... છતાં નથી કહી શકતી...”

“પરંતુ... કંઈક તો ખુલાસો કર...”

“વીલ” સાંભળ ! આજે હું એજ કે’વા આવી છું, કે મ્હેં શરમ આવે એવું કોઈ પગલું ભર્યું નથી, તારા ખ્યારને નાલાયક કરવાં જેવું કશું કૃત્ય કર્યું નથી.”

“તે બધું મ્હેં મ્હારી નજરો નજર જોયું છે ! મ્હારી બહાલી.

“બ્યુટી !”

“તમારો મ્હારા ઉપર વૈવાસ જોઈ હું ખુશી થાઉં છું...”

“વીલ” સાંભળો ! યાદ રાખજો કે શબ્દ શરખોયે હોઠ ખંડાર ન જાય...કાલ રહવારે મ્હારા ચાર ચાર વર્ષથી ગૂમ થએલ પિતા લંડનમાં આવ્યા હતા. તેમની સાથે હું લંડનનના ખંડારના ગામડામાં ગઈ હતી. બપોરે મ્હારા બાપના નામનો તાર આવ્યો. પિતા તરતજ મ્હને ગામ મૂકી પાછા ફરેલા હોવાથી ઘરમાં નહોતા, એટલે મ્હેં તાર વાંચ્યો. તાર અત્થંત અગત્યનો હોવાથી એમને શોધવા હું સતોરાત લંડનમાં આવી. અને ત્યાં મરનારની મુલાકાત થઈ, પરંતુ ભાસ જોઈ...”

“તો શું ? તારા પિતા ત્હને ત્યાં મળશે, એમ તું આગળથી જાણતી હતી ?”

“વખતે ત્યાં હોય !”

“ત્યારે કાલે એઓ ત્યાં ગયા હતા ?”

“નહિ ! તેઓ તો તરતજ મ્હારે ગામ પાછા ફરેલા.”

“અને ખૂની ?”

“તેને વિષે હું કંઈજ જાણતી નથી.”

“વારુ ! પેસો બેઠી ઘરમાં રે’નાર મીં જોનસન કોણ છે ?”
ત્હારા બાપનો એ સ્નેહી છે ?”

“તે તો પ્રભુ જાણે !

“તને કેન લાગે છે ? જોનસન ખૂની હશે ?”

“ખબર નહિ.”

“અમે તેમ હા !” એ જોનસનને તો ઓળખતા હોવા જોઈએ.

“હા !”

“તો તેઓ ખૂનીને પકડવામાં મદદ નહિ કરે ? કારણ ? તેઓં
મીં જોનસનને સારી રીતે ઓળખે છે.”

“હાથ તરત તો નહિજ કરે...કેટલાક કારણો એવાં છે...”

“બચુટી ! તું આ શું બોલે છે ? જે ત્હારા પિતા આ કેસમાં
ત્હન નિરપરાધી અને નિર્દોષ હોય તો...પછી તેમને.....”

“નિર્દોષ ! હા-હા મ્હારા પિતાજીનો એમાં જરાપણ હાથ નથી.
તેઓ અરનાર કોણ છે ? તેને ઓળખતા નથી. તેમ જ મીં જોન-
સને જેઓ ખૂન કર્યું હોય તો તે શા માટે કર્યું તેનેઓ જાણતા નથી.”

“તો પછી જોનસનને પકડાવવામાં એમને શો વાંધો છે ? વાર !
તારમાં શું હતું ?”

“બ્યુટીએ તારની નાનકાઈ મીઠી આંખોને કાંનમાં કહી.....

“કેમ?...અટકી કેમ ગઈ?”

“બસ! હું ધારું છું કે મીઠી વીલ! મહેં આપને બહુ કહી દીધું છે...હવે હું વધુ કેનાર ના! મહારા પિતાજીની જીંદગી સાથે એક ગુપ્ત વાત જોડાયેલી છે અને તે વાત મીઠી જોનસન અને મહારા બાપ સાથે સંબંધ ધરાવે છે...”

“તે તું ક્યાંથી જાણે?” “મારા પિતા અને લડનમાંજ મીઠી જોનસનને હજુ મળવા બંધું છે, કહી એવું કંઈક બોલી ગયા હતા.”

“તો તું મહારી પાસે શું ચાહે છે? “મહોબત કે મહોલ?” , જો હું જીવીશ, તો મહોબત અને પ્યાર તને મળશે, નહિ તો મહોલ તારે ખાતર મહેંત મળશે.”

અને મીસ બ્યુટી આ પ્રશ્નનો જવાબ વાળે તે પહેલાં બેરીસ્ટર આંખો વીલના ઘરવાળામાં એક મોટર આવી ઉભી રહી. આંખો બારી ઉઘાડી ઉપરથી જોયું. વિલિયમ અને ડિટેક્ટીવ પ્લેઝકને તેમાંથી કુતરતા જોયા. તે મીસ બ્યુટી પ્રતિ ફરીને બોલ્યો.....

“બ્યુટી! ડીઅર! તું જલ્દી ન્હાસી જા. ડિટેક્ટીવ સેકસ્ટન પ્લેઝક આવી લાગ્યો છે.”

બંને જુદા પડ્યાં. બ્યુટી મોઢા ઉપર પુરખો વાંખી ઝપાટાબંધ મેડીના પગથીયા ઉતરવા લાગી. આ બાજુ બેરીસ્ટર મીસ્ટર આંખો વીલ વિચારવા લાગ્યો કે “જે મહારે મહારી માથુકને બચાવી લેવી જોઈએ. પ્રેમને ખાતર પ્રાણ મન દેવા તૈયાર થએલો યુવાન બેરીસ્ટર આંખો વીલ ડિટેક્ટીવ પ્લેઝકને લાયકાતી આપવા પેલાક બહલી એક નાનકડી એમ હાથમાં લઈ પસાર થઈ જવા તૈયાર થઈ ગયો.

અકરણુ-૭ મું.

“ બેરીસ્ટર કે બટલર ? ”

વિલિયમને નાચે થોભવાનું કહી ડિટેક્ટીવ પ્લેઝક અપાટાબંધ બેરીસ્ટરના માળ પર ચઢવા લાગ્યો. અર્ધ સીડીએજ તેને એક ખુર-ખાવાળી સ્ત્રી સામી મળી. પ્લેઝકને જોમ તો પડ્યો, પરંતુ તે બેરીસ્ટર મીં બાઉનને મળવા એટલો બધો તો આતુર થઈ ગયો હતો કે તેણે તેને ન ગણકારતાં ઉપર જતું જારી રાખ્યું. ઉપર જતાંજ તેણે બાઉનની એશીસ ખાલી જોઈ. તેણે વિચાર્યું કે મીં બાઉનને મ્હારી અહીં આવવાની ખબર આગળથીજ મળી ગયેલી હોવી જોઈએ. અને તેથીજ તે અત્રેથી ચાલ્યો ગયો હોવો જોઈએ “લાવ... પેલી સ્ત્રીને તો પકડું ? એ કોણ ?” કદાચ સ્ત્રી વેશમાં તો બાઉન મ્હને નહિ બનાવી ગયો હોય ?”

પ્લેઝક આંવા વિચારે ફરી સીડી ઉતરવા લાગ્યો છે, ત્યાં તેણે સ્ક્રામેના ઓરડાના બારણામાં બેરીસ્ટરના પોશાકમાં ફરતા એક માણસને જોયો. નકકી એજ “મીં બાઉન” ધારી પ્લેઝક તુરત દોડ્યો. ફરનાર બેરીસ્ટરે આવકાર આપતાંજ ખુરસી બતાવતાં કહ્યું...

“પધારો ! ડિટેક્ટીવ પ્લેઝક !”

એક અભણાને મૂએ પોતાનું ખરું નામ બોલાવું. સાંભળી પ્લેઝકની શંકામાં વૃદ્ધિ થઈ. તેણે ઓરડામાં જતાંજ દારને કબ મારી બંધ કર્યું. મળવામાંથી પિરતોલ કાઢી પ્લેઝકે પ્હાડી સડે કહ્યું.

“ખરેખર ! મીંડાઉન ! હવે ઠગવાની વાત જવા દ્યો ! અને સાચે સાચી પેલી હમથાળ ન્હાસી જનાર સ્ત્રીના પત્નો બતાવો.”

“સ્ત્રી ? કેવી ? સ્ત્રી ?”

“વાહ ! વાહ ! અળપ્યા થવાથી એમ સ્ત્રેલાઈથી નથી છટાવાતું ! સમજ્યા ?”

“ મીંડાઉન !” તે હસતા હસતા બોલ્યો... “તમે જુલો છો. હું બેરીસ્ટર બાઉન નથી.”

“હેં ! ત્યારે ?”

“તેમનો બટલર...”

“ખરેખર ?” બેરેક્ટે આશ્ચર્યનો ઉદ્ગાર કાઢ્યો.

“હા ! જુઓ !” અને તે સાચેજ બટલરે બેરીસ્ટરનો પોશાક દૂર કરી પોતાનો અસલ પોશાક બતાવ્યો. બેરેક્ટે જોયું તો તેને લાગ્યું કે રાત્રે મળેલા મીંડા પીટ કરતાં વયમાં પણ આ વ્યક્તિ બહુ મોટી હતી. બેરેક્ટે ઝંખવાણો પડી ગયો. તેની સખત હાર થઈ. બાઉન તેને બનાવી ગયો, એ તેને બહુ સાલવા માડ્યું. થોડી વારે તેણે પૂછ્યું...ત્યારે મીંડા બાઉન ક્યાં છે ?”

“તેઓ ! પાંચજ મીનીટ પહેલાં આ ઝોરડો છેડી ગયા. અને મહેને કહી ગયા કે તું મહારો આ પોશાક પહેરી આવનાર મીંડા બેરેક્ટને થોડી વાર મોટી કરજો.”

— “તો શું પેલી મળવા આવનાર સ્ત્રી તહેં નથી જોઈ ?”

“આજે કે તે પહેલાં મહેં કાંઈ પણ સ્ત્રી મહારો શેઠ પાસે નથી જોઈ.”

હાથ ધસતો ખેંચક...પાછો વળ્યો. દાદરની અધવચમાંજ તેને વિલિયમ મળ્યો. તેણે પૂછ્યું ?...

“ કેમ પતો લાગ્યો ?...”

“ના...પરનું...તું નીચેની જગ્યા છોડી કેમ આવ્યો ? વિલિયમ ! નીચેથી એક સ્ત્રી પસાર થઇ હતી, તે તારા જોવામાં આવી છે ?”

“હા. તે બધું હું તમને પછી કહીશ. હાલ તો મહારી સાથે એકવાર ફરી ઉપર ચાલો...આઉન ઉપરજ છે...ચાલો...હું તમને બતાવું.....”

“બંને ઉપર આવ્યા. મીસ્ટર આઉન વાળી ઓરડી ઉધાડવામાં આવી. અંદર જતાંજ તે બેઠકે એક યુવાન રમણીને અંદર બેઠકી જોઇ. તેના મોઢા ઉપર જુરખો નાખેલો હતો. ડિટેક્ટીવ ખેંચકે ધ્યાન પૂર્વક જોતાં વિચારી લીધું કે દાદર ચઢતા સહામી મળનાર રમણી તે આ નહિ.”

ખેંચક અને વિલિયમ બંનેને અંદર આવતા જોઇ તે સુંદરી ઉભી થઇ, બોલી.....

“આપનુંજ નામ મી. આઉન કે ?”

“નહિ !” ખેંચકે પ્રત્યુત્તર દીધો.

“એઓ ક્યાં ગયા છે ? હું એમને મળવા આવી છું.”

“ખબર નહિ ! આપને શું કામ છે ?”

“મહારે એમને એક અમલ્યની ચિઠ્ઠી આપવી છે. એક એમની ઓળખાણની બાઇ હમણાં થોડા વખત ઉપર એમને મળવા આવ્યા હતા. તેઓ એમને આપવાનું આ એક કવર ઉતાવળમાં ભુલી ગયા

છે. તમે મહેરબાની કરી એમને એ આવે ત્યારે પ્લેઝ્યુરી દેશો..... મહારે જરા જલ્દી જવું છે.”

ડિટેક્ટીવ પ્લેઝકે વિચાર્યું, કે હુઆયર રમ્યા સિવાય હવે વળવાનું નથી...તે તરતજ બોલ્યો. “ધણી ખુશીયી ! અમે બંને પણ એમ-નેજ કામસર મળવા આવ્યા છીએ. તમારે જવું હોય તો બેત્રાશક જાવ...અમે અહીં થોભવાના છીએ. આપની ચિઠ્ઠી જરૂર અમે પ્લેઝ-આડી દબશું...”ચિઠ્ઠી લેતાં પ્લેઝકે વિચિચમને આંખ મારી.

“ઉપકાર !” કે'તાં તે રમણી જરા નમી. દિવાનખાનાનું દાર પ્લેઝકે માન ગતાવતાં બોલી આપ્યું, બંને મિત્રો. તરફ એક દ્રષ્ટિ નાખતી તે રમણી ઝપાટાબંધ ચાલી ગઇ. નીચે પ્લેઝકની મોટર હતી. તેમાં તે બેડી...મોટર સપાટાબંધ હાંકી મુકી...મોટરનો અવાજ ડિટેક્ટીવ પ્લેઝકે સાંભળ્યો...તે અને વિલિયમ બંને નીચે આવ્યા. મોટર લઇને ચાલતી થઇ ગયેલી પેલી વિચિત્ર રમણીને તેઓ જોઇ રહ્યા. વિચિયમની વાચા ખુલી.....

“પ્લેઝક ! તું મ્હને મુકાને ઉપર ગયો. તે પછી તું પૂછતો હતો, તે રમણી મ્હને નીચે મળી હતી. મ્હું એને જતા રોકી. એટલે તેણે મ્હને કહ્યું...”તમેજ પ્લેઝકના મિત્રને ?” મ્હું હા પાડી. તેણે પોતાને મીઠા બાઉનની ટાઇપીસ્ટ તરીકે જણાવી, મ્હને, પ્લેઝકે ઉપર તેડાવ્યો છે, એવી ખબર આપી. એટલે હું બાઉન પકડાયો હશે, ધારી તેને મુકી ઉપર દોડી આવ્યો. અને તેના કહ્યા પ્રમાણે કદાચ તમે બીજાજ ઓરડામાં ગયા હો. એમ ધારી હું તમને બાઉનને પકડવા એકવાર ફરી ઉપર લઇ ગયો.”

“વિલિયમ ! થયું તે થયું ! આશક અને માથુક બંને હેશિયાર
 નકળ્યા ! તું અને હું આપણે બંને આજે મુખ્ બન્યા છીએ.” કહી
 જવી રીતે વિલિયમને તે સ્ત્રી બનાવી ગઇ, તેવી રીતે પોતાને બટ-
 લરે કેવો બનાવ્યો તે બ્લેઇકે તમામ કહી સંભળાવ્યું. વિલિયમ તો
 પેટ પકડીને હસવા લાગ્યો. બ્લેઇકે તેનું ખભું હલાવી કહ્યું... “વિલિ-
 યમ ! વાર ! તું એટલું કહી શકે છે, કે જે સ્ત્રી તને બનાવી ચાલી
 ગઇ, તે સ્ત્રી અને આ ચિટ્ટી આપી આપણી મોટર લઇ જનાર સ્ત્રી
 બે એક નથી.”

“જરૂર ! મને બનાવી જનાર રમણી ઉમરમાં નહાની હતી,
 બ્યારે આ તેનાથી ઉંચાઇમાં અને વયમાં મોટાટી તેમજ બરાઉ હતી.
 અરે ! હાં ! પણ બ્લેઇક ! એ ચિટ્ટીમાં શું છે વાર ? તે તો વાંચ !
 એટલે એ રમણીની ખબર આપોઆપ પડશે.”

બ્લેઇકે બ્રાઉનને આપવા મળેલી ચિટ્ટી ફેડી. વાંચી.

તેમાં શું લખ્યું હતું ?

“બહાદુર ડિ. મી. સેક્રેટન બ્લેઇક !”

મને આશા છે કે મહારા બેરીસ્ટર બટલરે તમને ઠીક આનન્દ
 કરાવ્યો હશે. તમારે અધુર સ્વાગત મહેં પૂરું કર્યું છે. તમે જાતેજ
 મને બારણુ ખેલી આપી જવા દીધો છે. કેવીકે લાઇફ ઇન્સ્યુરન્સનો
 એજન્ટ મી. પીટ ઉર્ફે મી. બેરીસ્ટર બ્રાઉન વીલ ઉર્ફે તમને
 સુન્દરીના વેશમાં બનાવી જનાર, તમારીજ મોટરમાં બેસી નહાસી જનાર
 સેવકને તમે અને તમારા ચતુર દોસ્તદાર જરૂર સાબાસી આપશો.

આશા છે કે મહારી વધુ શોધ કરવી મુલતવી રાખી જત મહેનતથીજ ખૂનીને પકડવા પગલા ભેરો.

એજ. તમારો શુભેચ્છક.

“આઉન વીલ.”

“આઉન વીલ” જેવા યુવાન જેરીસ્ટરે મીં પીટનું ખોદું નામ આપી ખુન થયાંની રાત્રિએ પણ પોતાને બનાવી છૂટકારો મેળવ્યો, અને આ વેળા પણ સ્ત્રી વેષે બનેને બનાવી પસાર થઈ ગયો, એ લક્ષમાં ભેતાં ડિટેક્ટીવ સેકરટન પ્લેઝકના હૃદયમાં તેને માટે માનની લાગણી ઉત્પન્ન થઈ... જહીસે મ્હોડે વિલિયમ અને પ્લેઝક ઘેર આવ્યા.

વાંચક વીરા ! ડિટેક્ટીવ પ્લેઝકને દાદરમાં સ્થામી મળનાર, અને વિલિયમને બનાવી ઉપર મોકલનાર રમણી તેજ મીસ “ખ્યુટી.” અને પ્લેઝક અને વિલિયમને રમણીના વેશમાં કામળ આપી બેઘડક મોટર લઈ પસાર થનાર તેજ મીસ ખ્યુટીનો આશક “જેરીસ્ટર આઉન.” “ત્રેમને ખાતર” મનુષ્યો શું નથી કરતા ? ”

આજેજ ખરીદો.

તૈયાર છે.

આવૃત્તી ૨ છ

અદ્ભુત ડિટેક્ટીવ નવલકથા.

મોહીની ઉર્ફે મરીયમ

અથવા

ડાકુની ઠીકરી.

મૂલ્ય આઠ આના.

બખો-મુજરાતી સાહિત્ય મંદિર.
સલામતપુરા-મુસ્ત.

પ્રકરણ-૮ મું.

“ નિરાશામાં આશા ”

‘ એમજ ! વિલિયમ ! મ્હને તપાસ કરતાં આટલું તો નક્કી લાગે છે કે એ છોકરી પેલા ખૂની ક્રૂઅલના મદદગાર મી. વેલ્સની હોવી જોઈએ. અને યુવાન બેરીસ્ટર મી. આઉન વીલને મ્હાતી હોવી જોઈએ. પેલા બેદી યુરખાવાળો કે જેની પાસે પેડા ગયો, તે કોઈ પરદેશી છે. તે અને એનો મિત્ર—મરનાર—એ જણ કંઈક કારણસર મી. ક્રૂઅલ અને વેલ્સ નામની બે બ્યક્તિઓને શોધવા લાંડનમાં આવેલાં હોવા જોઈએ. પરંતુ તેમાં મરનાર પેલા “મદદગાર” યુરખાવાળા કરતાં લાંડનમાં એક દિવસ આગળ આવેલો હોવો જોઈએ. તેને નામ બદલીને રે’નાર ક્રૂઅલ હોઈ’ મી. જોનસનની ખબર પડતાંજ તેણે પોતાના એ મદદગાર મિત્રને એકદમ લાંડન આવવા લખ્યું હશે, અને તે આવે તે અગાઉ એતી જનાર મી. જોનસને તેનું ખૂન કરેલું છે. મી. વેલ્સ પણ નામ બદલીને લાંડનમાંજ રે’તો હોવો જોઈએ. પણ તેનો પતો હજી કાઢીને લાગ્યો નથી. આટલું તો બરાબર બંધબેસતું આવે છે. પણ હવે શોધી કાઢવાનું એટલુંજ કે પેલી છોકરી કાણ ? અને તેને અને મી. જોનસને શો સંબંધ ! તેને એતવણી આપવા જવાનું કારણ શું ?

“ અને મી. આઉનને મ્હાતી જવાનું કારણ ? ” વિલિયમે સવાલ કર્યો.

“ એ તો દેખીતુંજ છે. પોતાની માથુકનો પતો પોતાની પાસેથી કોઈ ન મેળવી શકે, એટલાજ માટે. ”

“હા ! પરંતુ ભુતકાળમાં એ ચાર માણસોને એકમેક સાથે શા સંબંધ હતો ? તથા પેલા એ માણસોને શોધવાને “ મહદગાર ” અને તેનો મિત્ર કે જેનું ખૂન થયું તે મી. ન્યૂટન શા માટે આવ્યા. તે કંઈ સમજાતું નથી. વળી પેદો પણ.....”

વિલિયમ અને પ્લેઝક આગળ વિશેષ કંઈ વાતચીત કરે તે પહેલાં તેો ઝોરડામાં એકાએક પેદો ફૂટી આવ્યો. તેની પાછળ પોલીસ મીં વડ હતો.

“સાહેબ !” વડ નમન કરતાં બોલ્યો, “પેલા બેદી પુરખાણાએ જ્યાં હું મરનારની લાસ ઉપર પહેરો બરતો હતો, ત્યાં આવી આ ફૂતરો સ્વાધીન કર્યો છે. અને કહ્યું કે હાલ ને હાલ જઈ ડિટેક્ટીવ મીં સેક્રટન પ્લેઝકને એ આપી આવો.”

“વડ ! મરનારની લાસ કોને આશરે મુકી આવ્યો છે ?”

“નં ૨૩૭ ના પોલીસને !”

“વાર ! એ સાથે એણે કંઈ ખીજી મોકલ્યું છે ?”

“હ...આ. ચિઠ્ઠી !”

સેક્રટન પ્લેઝકે મીં વડના હાથમાંથી ચિઠ્ઠી લઈ, વાંચી.

“ખૂની આજે બારની ગાડીમાં એના મહદનિશને મળવા જનાર છે, પેદાને લઈ પાછળ પડો.”

લી. “મહદગાર.”

સેક્રડ પણ નકામી ન ગુમાવતાં પ્લેઝકે વડને કેટલીક સમજણ આપી, વિલિયમને તૈયાર કર્યો. પેદાની સાથે પ્લેઝક અને વિલિયમ સ્ટેશન ઉપર આવી લાગ્યા. ટીકીટ માસ્તરને પૂછતાં ગાડી પાંચજ મીનીટ પર સ્ટેશન છોડી ગયાની ખબર મળી. પણ પેદાને માટે

તેમ નહોતું. તે તો મધ પારખતાં જ હિં બ્લેઝક અને વિલિયમને પડતા મુકી ગાડીની પાછળ પૂરે ઝપાટે પડ્યો. હતાશ બ્લેઝક અને વિલિયમ ટીકીટ માસ્તરની પોતાની ઝોળખાણુ આપી શું પગલા લેવા? તે વિષે મસલત ચલાવવા લાગ્યો. એવામાં તો સ્ટેશને માસ્તર મીં બ્લેઝકનું નામ પૂછતો આવી લાગ્યો.....

“ ડિટેક્ટીવ મીં સેકસ્ટન બ્લેઝક આપનું નામ ? ”

“ હા ! કેમ ? ”

“ સ્પેશીયલ કેરેજ તૈયાર છે ! ચાલો... ”

“ કેવી ? ”

“ ટ્રેનને ઉપજાને એ એક સેકન્ડ પછીજ એક હાંફળો ફાંફળો માથુસ મોટર સાઇકલ ઉપર મ્હારી ઝોરીસમાં આવેલો, અને મ્હને કહ્યું કે આ રૂપીયા લ્યો. એક સ્પેશીયલ એન્જન અને ડબ્બો તૈયાર કરી આપો. એક બચંકર બદમાશ આમલી ટ્રેનમાં નહાસી ગયો છે. તેને પકડવો છે. થોડીજ વારમાં ડિટેક્ટીવ મીં બ્લેઝક અત્રે આવી લાગશે. તેમને અંદર બેસવા દેજો. મ્હને તે આપનું નામ અને આટલી વાત ઉતાવળો ઉતાવળો કહીને હમણાંજ ચાલ્યો ગયો. ”

“ તેણે પોતાનું નામ શું જણાવ્યું હતું ? ”

“ મહંગાર ! ”

“ એજ ! વિલિયમ...ચાલો...”

બ્લેઝક અને વિલિયમ ઝપાટાબધ આગગાડીમાં બેસી ગયા. આગળ ઉપડેલી ટ્રેનને પકડી પાડવા બાહોસ એન્જન ડ્રાઇવરે પશુ એન્જનની મતિને વધારી દીધી. થોડા વખતને માટે તો મીં મહંગારની મહંથી બ્લેઝક અને વિલિયમના હૃદયમાં નિરાશમાં આગામી સંચાર થયો.

પ્રકરણ-૯ મું.

“ ભયંકર અકરમાત. ”

ડિટેક્ટીવ સેકસ્ટન બ્લેઇક અને વિલિયમ રપેશીયલ ટ્રેનમાં બેસીને ખૂનીની આગમાં પકડવા દોડી રહ્યા હતા. આગળની ટ્રેન પકડાવાની અણી ઉપર આવી રહી, એવામાં એકાએક અટકી ગઇ. બ્લેઇક અને વિલિયમ બંને નીચે ઉતર્યા. તપાસ કરતાં તેઓને માલમ પડ્યું કે કોઇ એક માણસે ચાલતી ગાડીએ સાંકળ ખેંચી હતી, અને આગમાંથી તેથી જ થોડી ગઇ હતી. પરંતુ તે સાંકળ ખેંચનાર માણસ પોતાની પડી ગયેલ કીમતી ચીજ મેળવવા ગયો તે હજુ પાછો આવ્યો ન હતો. બ્લેઇક અને વિલિયમ બાહોશ ખૂનીની આ લુચ્ચા-ઇને કળી ગયા. બ્લેઇકને આ વેળા પેદા થાદ આવ્યો. જો પેદા હોત તો ખૂનીની ગંધ પારખી આપણને તેની પૂઠે લઇ જત. અકસોસના ઉદ્વેગ કાઢતા બ્લેઇક અને વિલિયમ બંને લોકોએ બનાવેલો રસ્તો ધ્યાનમાં લઇ ખૂનીની પૂઠે પડ્યા. તેઓ ગાઢ જંગલમાં થોડે દૂર ગયા હશે, એટલામાં તેમને કાને પિસ્તોલનો અવાજ સંભળાયો. વિલિયમ અને બ્લેઇક બેડે સારધાન થઇ ગયા. અવાજની દોશ તરફ લક્ષ્ય બાંધી તેઓ ઝપાટાપધ પગ ઉપાડવા લાગ્યા. અવાજ એક ગુફામાંથી આવતો હતો. અંદરથી એક ઉપર એક પિસ્તોલના અવાજો થતા હતા. બ્લેઇક અને વિલિયમ બંને ગુફાના દાર આગળ આવી ઉભા. અંદર

જવાની વિલિયમની હિંમત ન ચાલી, વિલિયમને બહાર ઉભા રેવાનું કહી બ્લેઇક હિંમત રાખી પિસ્તોલ લઇ ગુફામાં પ્રવેશ્યો. અંધારી ગુફામાં તેને કોઇક 'મુમ પાડતું' હોય એમ જણાયું. ગુફાના પ્રવેશ દ્વાર આગળ પૈડાંના પટા પડેલા હતા. અંદર જતાજ બ્લેઇક કોઇ ચીજ સાથે અથડાયો. અવાજ થયો. બ્લેઇક ચોંક્યો. સાવધ થઇ તેણે પોતાની સાથે અથડાયેલી ચીજ પર બાર કર્યો. અગ્નિનીના ઝળકારામાં બેની ચપળ આંખોએ જોઇ લીધું કે તે ચીજ એક મોટર સાઇકલ હતી. બ્લેઇકના મનમાં “ મદદગાર ” નો મેળાપ થશે, એમ થઇ આવ્યું તે અંધારી ગુફામાં એકદમ આગળ વધ્યો....આગળ એક સાધારણ ઓરડા જેવું હતું. ત્યાં એક ઝીણો લેમ્પ બળી રહ્યો હતો. જમીન ઉપર એક પ્રચંડ પુરુષ પડેલો હતો. તેની છાતીમાં પિસ્તોલ વાગી હતી. જમથી ટોહીની ધારા વહી જતી હતી. પાસે ખૂની ઉભેલો હતો. એક છોકરી તેના પગમા પડી કરગરી રહી હતી, ખૂનીના એક હાથમાં ભરેલી પિસ્તોલ હતી. તેણે બીજા હાથે તે વીસ વર્ષની બાળાનું કાંકું પકડ્યું હતું. છોકરીના હાથ મજબુત રીતે બાંધેલા હતા.

“ દયા કર ! ઓ ! કુઅલ ! દયા કર ! મહારા પિતા નિર્દોષ છે, તેમનો શા માટે જીવ લે છે ? ”

“ બસ...મહારા કામમાં એજ આડે આવે છે....અડધી દોલતની વારસદાર થવાને બદલે મહેને પરણી આખી દોલતની વારસ આ. સમજ...ઓ નાદાન...બ્યુટી...નહિતો તહારી પશુ આજ હાલત થશે.”

“ કદી નહિ ! નિરાધારનો આધાર...ડિટકેટીવ બ્લેઇક હાજર છે.”
કેલાંજ ભરેલી પિસ્તોલ સાથે ત્યાં ડિટકેટીવ બ્લેઇક આવી પહોંચ્યો.

ખૂનીએ બાળાનો હાથ છોડી દીધો. બદ્ધ છોકરી અર્ધમૃત પિતાના અંગ ઉપર બેમાન થઇ ઢળી પડી...બ્લેઇક તેને જોવા નીચો વળ્યો. કે ખૂનીએ પિસ્તોલનો આર કર્યો. ઇશ્વરકૃપાએ તે બ્લેઇકને ન વાગ્યો. પરંતુ થાસે ઝાંખા બળતા ફાનસને તે લાગતાં...તે બુઝાઇ ગયું. ખૂની આ તકનો લાભ લઇ પસાર થઇ ગયો. અધારામાં ડિટેક્ટીવ બ્લેઇકે ખૂનીને મારવા ગોળી છોડી...એક ભયંકર અવાજ થયો...
બ્લેઇક...હાં...હાં.....જાણે બ્લેઇકને ગોળી ન છોડવા કોઇ કે'તુ હોય એમ સંભળાયો. પરંતુ બ્લેઇકની પિસ્તોલ તે પ્લેલાં છૂટી ચૂકી હતી. દગામાજ ખૂનીની ચુકિત આપ્યાદ પાર ઉતરી. બ્લેઇકની પિસ્તોલનો બ્હાર ખૂનીની ધારેલી જગાએ કે જ્યાં (સા'મેજ) દારૂગોળો ભરેલો હતો, ત્યાં થયો. એક ભયંકર દીલ ધ્રુજવનારો ગડ-ગડાટ થયો. અને તેની સાથેજ ગુફા ફાટી ગઇ. જીવલેણ પત્થરો નીચે ડિટેક્ટીવ સેકસ્ટન બ્લેઇકે દબાઇ ગયો.

વાંચક ! બ્લેઇકને પિસ્તોલ ન ફેડવા ચેતાવનાર વ્યક્તિ...અન્ય કોઇ નહિ પરંતુ પેસો મોટર સાઇકલ બ્હાર મુકી આવેલો આપણો પરિચિત મરનારનો મિત્ર ભેદી ખુરખાવાળો...“મદદગાર” પોતેજ હતો.

પ્રકરણ-૧૦ મું.

“ મૃત્યુના પંજામાં. ”

ગુફા ફાટી તે અવાજ બહાર ઉભેલા વિલિયમને સંભળાયો. તે એટલામાં જ ફરી રહ્યો હતો. બ્લેકકનું શું થયું હશે? એ વિચારે તેને પાગલ બનાવી દીધો. એટલામાં તેની નજર મોટર સાઇકલ પર નહાસતાં બદમાશ ઉપર પડી. ખૂની? એમ સહસા ઉદ્ભાવ વિલિયમના મુખમાંથી બહાર પડી ગયા. શું કરવું? તે તેને ન સ્પષ્ટ થયું? એટલામાં દુરથી પેલો બચકર અવાજ તેને કાને પડ્યો. તે પેદાનો હતો.

વિલિયમે નહાસતા ખૂનીને બતાવવા પેદાને આંગળી બતાવી. પરંતુ સમજી પેદા કે જોણે ગુફાના ફાટવાનો અવાજ સાંભળ્યો હતો, તે પોતાના શેફને બતાવવા ખૂનીની પાછળ પડવું મૂકી દઈ એકદમ છૂટા છવાયા પથરો ઉપર ધસી ગયો. પોતાના પ્રયત્ન શરીરની અતિ-શયમહેનત પછી તેણે અને વિલિયમે એક દટાયેલી વ્યક્તિને શોધી બહાર કાઢી પરંતુ તે તો “બ્લેક” હતો. કમ્પરક્ટમાં બ્લેકને બહુ વાચ્યુ ન હતું. તે થોડો ધવાયો હતો, અને દબાયો હતો. વિલિયમે તેના મસ્તક ઉપર શમાવતો મળતું પાટો બાંધી દીધો. તે પછી બ્લેકે મીસ બ્યુટી અને તેના કામલ પિતાને બોળવા બહુ બહુ પ્રયત્નો કર્યા, પરંતુ વ્યર્થ ગયા. નિરાશાથી ભરપૂર હૈયે બ્લેકે કામલ સ્થિતિમાં વિલિયમ તથા પેદા સાથે ઘેર આવવા નીકળ્યો.

બેંચકની રેપેરીયલ ટ્રેકન હજી તેના પ્રત્યાગમનની વાટ જોઈ ત્યાંજ થોભી હતી. ત્રણે જણા તેમાં બેઠા. એન્જીન ડ્રાઇવરે રેલેક્ષને લઈ જવા ગાડી પાછી ઉપાડી. ત્યાં મોટર દોડાવતી એક રમણી ત્યાં આવી લાગી. બેંચકની સંજ્ઞા થતાં ડ્રાઇવરે આગગાડી જરા થોભાવી. આગગાડી જ્યાં અટકી હતી, ત્યાંથી પેલી ગુફા ખરાખર દેખાતી હતી. મોટરમાં આવનાર રમણીએ મોટર તે ગુફા આગળ દોડાવી. બેંચકે પોતે અશક્ત હોવાથી વિલિયમને તે કાણુ છે ? તે જોઈ આવવા કહ્યું. વિલિયમ દોડ્યો. દોડવાની કળામાં વિલિયમ એકંકો હતો. તેણે મોટરના પૈંડા પકડી લીધા. તે મોટરના પાછલા વધારાના બાંધેલા પૈંડા ઉપર ચઢી ગયો. પરંતુ અંદર બેસનાર બ્યકિત...મહા ચકિત હતી. પોતાના આગલા કાચમાં તેણે વિલિયમની છાયા જોઈ લીધી. વળી દૂરથીજ ગુફા ફાટી ગયેલી તેના જોવામાં આવી. તે ગભરાયો. મોટરને તેણે પૂર ઝડપમાં કાંઈ ભળતેજ રસ્તે દોડાવી. નીચે અવાગર જળધોષ હતો. બાહોશ રમણીએ મોટર ખડક ઉપર મારી મૂકી... પોતે નીચે કૂદી પડી. મોટર સાથે વિલિયમ ધોલના ઉંડા જળમાં પડ્યો. મૃત્યુના પંડામાં ફસાયો. ક્ષણિક્વાર વિલિયમનેજ ખૂની ધારતી પેલી રમણી તેને જોઈ રહી. તે બોલી...અસ...ખૂનીને તેના માપની શિક્ષા મળી ચૂકી...”

અને તે સાથેજ તેના ખભા ઉપર એક પ્રચંડ હાથ પડ્યો... તેણે પાછું ફરી જોયું, તે કાણુ હતું ?

પ્રકરણ-૧૧મું.

“ લેદ લાંગ્યો. ”

વિલિયમને ગયાને બહુવાર થયાં છતાં ને પાછો ન આવ્યો, ત્યારે પેદ્રાને લઈ ધાયલ થએલો બ્લેઇક તેની મદદે દોડ્યો. મોટરના પૈડાની નિશાની ધૂળમાં સ્પષ્ટ જણાઇ આવતી હતી. બ્લેઇક પેદ્રાને લઈ તે પગલે પગલે પેદ્રા ધોધ પરના ખડક ઉપર ચાલવા લાગ્યો. કોઇક એ વ્યક્તિના ત્યાં પગલા પડેલા તેના જોવામાં આવ્યા. બ્લેઇકે તે પગલાની પાછળ પાછળ જલા વીચાર્યું. તેને શું ખચર કે વિલિયમ મોટર સાથે પાણીની અંદર પડ્યો છે? પરંતુ બીજાનું પળે બ્લેઇકના મનમાં નશીન તરંગ સ્ફુરી આવ્યો. મોટર અહીંથી ક્યાં ગઈ? ક્યાંય પણ એના આગળ ચિહ્ન દેખાતાં નથી. એ આટલેજ આવીને અટકી છે. એ વિચારે તે જરા આગળ વધતા ખંચાયો. પેદ્રો તો ક્યારનો ખૂની ની ગંધે કરી પાછળ પડવા તલપાપડ થઈ રહ્યો હતો. પરંતુ બ્લેઇકે તેને ન છોડ્યો.

“ બચ્યા ! પહેલાં આપણે વિલિયમની તપાસ કરવી જોઈએ. ” પેદ્રો એક પ્રાણી છતાં બ્લેઇકનું કેવું સમજી ગયો. બ્લેઇક પેલી વ્યક્તિઓને પગલે પગલે પેદ્રાને લઈ આગળ ચાલ્યો. ઘણે દૂર જતાં ઘાસ ઉગેલું હતું. હવે પગલાં પરખાયા તેમ ન હતું. બ્લેઇક બરાબર ધોધના મૂળ આગળના નીચાણ ભાગે આવેલો હતો. ત્યાં તેણે એક ખચરની શિક્ષા ઉપર વિલિયમને ખેડેલો જોયો. વિલિયમ અને બ્લેઇક એક મળ્યા.

“વિલિયમ ! તું અહીં ક્યાંથી? હારા કપડાં કેમ બિંબાયલા છે?”

વિલિયમે બનેલો સર્વ બનાવ કહી દીધો. પોતે કેવી રીતે બચ્યો તે વાત કેતાં તેણે આગળ ચલાવ્યું... “બેઝક ! બપોરે હું હંડા જળમાં ડૂબી જવાની તૈયારીમાં હતો, ત્યારે મહત્તે કોઈ એક વ્યક્તિનો સાદ સંભળાયો. તેની સલાહ ધ્યાનમાં લઈ મહેં તરતી મોટરના પાછલા ભાગનું રત્નરનું ટાયર છોડી નાખ્યું. મહત્તે તે માણસે પછી બહાર કાઢ્યો.

“તે કોણ હતો ?” બેઝકે અધીરાધથી પૂછ્યું.

“પેલો બેદી પુરખાવાળો “મદદગાર” મરનારનો મિત્ર.”

“એમ ?”

“હા ! અને તેની સાથેજ પેલી મહત્તે ખૂની ધારીને મોટર સાથે જળમાં નાખી દેનાર રમણી પણ હતી.”

“શું ? તહેં તેને જોઈ હતી ? તે કોણ હતી ?”

“એજ ! આપણી મોટર લઈ જઈ સ્ત્રી. વેશમાં બનાવી જનાર બ્યુટીનો આશક બેરીસ્ટર મીં બ્રાઉન વીલ પોતે.”

“હું ?”

“હા ! અને તે પછી પેલો મદદગાર મહત્તે અહીંજ થોડીવાર બેસવાનું કહી... પેલી સ્ત્રી સાથે આ બાગુ કપક ચાલ્યો ગયો.”

“તું તેની પાછળ પાછળ કેમ ન ગયો ?”

“તેણે મહત્તે તેમ કરવા ના પાડી હતી, અને સાથે સાથે કહ્યું હતું કે તહારો મિત્ર બેઝક થોડીજ વારમાં અહીં આવી લામશે. વળી મહારા પગમાં સખત ધા લાગેલો હોવાથી હું તેમની પાછળ જવાને અશક્ત હતો.”

“વાર ! વિલિયમ !... હવે... ચાલ... થયું તે થયું. મહત્તે નથી સમજતું કે એ મદદગારને અને એ બ્રાઉનને વળી શો સંબંધ

હશે ?.....તથા આપણને એ આટલી બધી મદદ કેવી રીતે કરતો હશે ?”

“ પરન્તુ પ્તેષક ! એ જાઉં ત્તી વેષમાં ગુફામાં કોને મળવા આવ્યો હશે ? ”

“ હા ! જે સાંભળ ! મહારા ધારવા પ્રમાણે આ ગુફા તે મીસ બ્યુટીના પિતાનું રહેઠાણ છે. એનો પિતા તે ખૂની કુચ્છનો મિત્ર હોવો જોઈએ. કોઈ કારણસર કુચ્છ અને મીસ બ્યુટીના પિતા વેલ્સને આજે ગરમાગરમ તકરાર થવાની છે, એ વાતથી પરિચિત મીસ બ્યુટીએજ પોતાના આશ્ચક જાઉંનને મદદ માટે અહીં બોલાવેલો હોવો જોઈએ.

“ તમારું ધારવું કદાચ ખરું પણ હોય ! વાર ! “ મદદગાર ” મી. જાઉંનને ક્યાં લઇ ગયો હશે ? એ તમે ધારી શકો છો ? ”

“ હા ! કોઈ છૂપા ઉપાયે મીસ બ્યુટી અને તેના પિતાને મદદગારે બચાવેલા હોવા જોઈએ. હું ધારું છું કે મી. જાઉંનને તેમની સારવાર માટેજ એ કોઈ ગુપ્ત સ્થળે લઇ ગયો હશે. ”

“ તો તો પછી મદદગાર ખૂનીના મિત્ર વેલ્સનો પણ મરનારની માફક મિત્ર હોવો જોઈએ. ”

“ હા ! કદાચ ચારેનો પણ હોય ! ”

“ ચાર કોણ ? ”

“ મરનાર મી. ન્યુટન, “ મદદગાર ” મીસ બ્યુટીનો પિતા મી. વેલ્સ અને ખૂની મી. કુચ્છ. ”

“ અને તેમજ છે. મી. પ્તેષક...તમારું ધારવું બરાબર છે. ”
કેસીજ પેલો બેદી ધુરખાવાળો ત્યાં આવી ઉભો રહ્યો.

પ્રકરણ-૧૨ મું.

“ મંગળમય મેળાપ. ”

“કોણ ?” પોતાના ખભા પર કોઇકનો હાથ પડતાંજ પેલી રમણીએ ચોકાને પ્રશ્ન કર્યો...

“મદદગાર...”

મીં. બાઉન ઉર્ફે રમણી “મદદગાર” બેદી પુરખાવાળાના મુખ સામે જોઇ રહી.

“અહીં શા માટે આવ્યા છો ?”

“તે પ્રશ્નનો જવાબ તને પછી આપીશ પ્રથમ તો ચાલ... તારી ભૂલનો ભોગ થઇ પડેલા ડિ૦ સેક્રટન બેઠકના મિત્ર વિલિયમને બચાવવામાં મદદ કર.”

“શું ? એ પડનાર ખૂની ન હતો ?”

“ના...ચાલ...વધુ સમય ન ગુમાવ...પ્રત્યેક પળ કમતી છે.”

અને તે પછી બંને જણાએ વિલિયમને ફેવી રીતે બચાવ્યો. તે આપણે વિલિયમનેજ મુખે જણાવી ગયા. વિલિયમને ત્યાંજ બેસવાનું કહી મદદગારે રમણીને પોતાની પાછળ બાંધવાનું કહ્યું. તેઓ ચાલતા ચાલતા પેલી ગુફાના પાછલા ભાગ આગળ આવી લાગ્યા. મદદગારે એક કળ દબાવી. એક સિલા દાર ખૂંટી ગયું.

“અંદર આસો.” મદદગારે રમણીને કહ્યું.

“પરંતુ તમે મ્હને ક્યાં અને શા માટે લઇ જાઓ છો ?”

“હું તમને ત્યાં લઇ જાઉં છું...કે જ્યાં જવાને તમે અહીં આવ્યા હતા, અને નિરાશ થઇ પાછા જાવ છો ?”

“ હું ક્યાં જવા આવી હતી ? ”

“ મીં બ્રાઉન.....”

પોતાના સત્ય નામના ઉચ્ચાર સાથે તે ચોંકી...

“ હવે આ વેશ છોડી દો. ડિટેક્ટીવ બ્લેઇક અને વિલિયમ આપનાથી બની જાય; પરંતુ આ...ને તમે નહિ જાણી જાવ... તમે બેઇડક અંદર આવો...આપને મીસ બ્યુટીનેજ મળવું છે ને ? ”

“ પરંતુ તમે કોણ છો ? હા મ્હને સાંભરે છે...એક વાર તમે મને મળ્યા હતા ખરું વાર !

“ આ ‘મધુ’ તમે ક્યાંથી મળ્યું ? ”

“ જુઓ...આ...રીતે...કે’તાંજ મદદગારે ફાડેલું એક પાકીટ તે રમણીવેશી મીં બ્રાઉનના હાથમાં મૂક્યું.

વાંચક ! આ તેજ પાકીટ હતું કે મીસ બ્યુટીને મીં બ્રાઉનને આવી પહોંચવા લખ્યું હતું

“ તમને એ ક્યાંથી મળ્યું ? ”

આપની નવી ઓફીસના ટેબલ પરથી ”

“ નવી ઓફીસ ? ” તો થું મ્હેં તપી ઓફીસ વસાવી હતી, તે પછી તમે જાણો છો ? ”

“ જી...હા બ્લેઇકને રમણી વેશે બનાવી તમે...મોટરમાં બેસી આવ્યા જાવ તે સૂચના આપનાર બટલર ઉર્ફે બેરીસ્ટર અને નવી

ઓશીસમાં કામ કરનાર તે આજ સેવક. અને તેથીજ એ પાકાટ મેજની અહીં આવવા સદ્માગી થયા. ”

“ સારે તો, ડિંગ બ્લેઝક અને તેના મિત્ર વિલિયમને પણ અત્રે આવવા ચેતાવનાર આપણ હશે. ”

“ જ...હા, આ કવર વાંચતાંજ મહેં ધારી લીધું કે નકકી મીસ બ્યુટીના પિતા પર આજે કોઈ આદત આવનાર છે. અને તેમાં કદાચ બ્લેઝકની જરૂર પડે. ખૂની મીંગ કુઅલ અહીં તેથીજ પ્યારની ગાડીએ આવનાર છે. એમ મહેં જાણી લીધું. અને તેથીજ મહેં એના આવવાના સમય પર સ્ટેશન ઉપર એની પૂંઠ પકડી હતી. પરંતુ બ્લેઝકની રાહ જોતાં ગાડી ઉપડી જવાથી મોટર સાઇકલ ઉપર અહીં આવવું પડ્યું. મીંગ બ્લેઝકને માટે રપેશીયલ ટ્રેન જોડાવી... એમને ક્યાં ઉતરવું ? તે કે'વાની જરૂર ન હતી. કારણ ખૂની જરૂર આજ જગ્યાએ આવવા ટ્રેનમાંથી અધરગ કૂદી પડશે, અને ચતુર બ્લેઝક એ ઉપરથી ચેતી જઇ એની પૂંઠ લશે એમ મહેને સહજે લાગ્યું. ”

“ તમારી દીર્ઘદ્રષ્ટિને માટે તમને ધન્યવાદ થતે છે ”

“ વાહ ! મીંગ બ્રાઉન ? પણ આપે આ સ્ત્રી વેશ હજી કેમ ન ઓડયો ? ”

“ બ્લેઝક મ્હારી પૂંઠ ન પકડે, અને મહેને ન ઓળખે એટલા માટે મીસ બ્યુટીએ મહેને આજ વેશમાં આવવા કહેવું ”

કે'તાંજ ! બ્રાઉને પોતાનો સ્ત્રી વેશ કાઢી નાખ્યો.

“ આશ્ચર્ય...હવે અંદર... ”

“ ઉભા રહો ! એકજ વાત ! તમે મ્હારે માટે આટલી બધી તરદી લો છો તેનું કંઈ કારણ ? તમે કોણ છો ? ”

“ તે વાત સમયે જણાશે. ”

મદદગારે મીસ્ટર આઉનને આ વાતથી અણુજાણુ રાખી... અંદર આવવા કહ્યું. તૂટેલી ગુફાની નીચેના ભોંયરાના ભાગમાં એક ખાટલા ઉપર એક જૂદા માણસ પડેલો હતો. તે મીસ બ્યુટીનો પિતા હતો. બંધનમુક્ત બ્યુટી તેની સારવાર કરી રહી હતી. મદદગાર પુરખાવાળાએ આઉન સાથે ત્યાં પ્રવેશ કર્યો, સૂતેલા જૂદાના કાનમાં “ મદદગારે ” કંઈક કહ્યું.

“ કોણ ? મ્હારો...બચાવનાર આવ્યો ? ” કેતાંજ પેલો જૂદા માણસ...મી. વેલ્સ ગળગળતા હૃદયે અને સાદે હર્ષથી પેલા બેટી પુરખાવાળાને બેટી પડ્યો.

“ કોણ મ્હારો...બહાસો આઉન...”

“ હા...બહાસી બ્યુટી...”

એક સ્નેહી યુગલ, અને એક દંપતિ યુગલ બંનેનો મંગળમય

પ્રકરણ—૧૩ મું.

“ નજીવો ખુલાસો. ”

મી. બ્રાઉનને બ્લુટી અને વેલ્સની સંપૂર્ણ સંભાળ રાખવાનું સુચવી... બેદી મી. મદદગાર વિલિયમની ખબર ભેવા પુનઃ પેલા ખડક ના ઘોષ પાસે આવ્યો. અને ત્યાં પેઠો તથા બ્લેકકને મળ્યા. તે આપણે પ્રકરણ અગીઆરમાં જોયેલ ગયા.

બ્લેકકે મદદગાર મી. વેલ્સને સેક્રેટરી કરી. પેઠો તો પેલા બેદી પુરખાવાળાને જોતોજ તેની પાસે જઈ ગેલ કરવા મંડી ગયો. આખરે આ ત્રીપુટી અને પેઠો મળી ચતુર્પટી એકવાર ફરી મરનારના મકાનમાં આવવા નીકળ્યા.

અંદર પ્રવેશતાંજ તેઓએ જે દેખાવ જોયો, તે અત્યંત ભયંકર હતો. મરનારની લાસ ઉપર સોહીથી રંગાયેલો એક માણસ પડ્યો હતો. બ્લેકકે તેને ઉંચકી તેનું મોઢું જોયું. તે મી. વુડ હતો. વુડને હાથલ થયેલો જોતાંજ બ્લેકક અને વિલિયમ અત્યંત અભયખીમાં ગરકાઉ થઈ ગયા. બ્લેકકે અને વિલિયમે મળી તેને ખેંચી કઢ્યો. વુડને હૃદયમાં કટારનો ધા એવો તો મજબૂત લાગેલો હતો, કે તે બચવા અશક્ય હતો. બ્લેકકને આવેલો જોતાંજ મરતા વુડ...નાં જીવમાં જીવ આવ્યો, તેની વાચા ખુલી.

“ મી. ખેલક ! સાંભળો ! ” તેણે બેલવું શરૂ કર્યું. આજથી લગભગ ચાર વરસ ઉપર મહારી એક આગબોટ લઈ દરિયાની રહેલે જવા ઉપડ્યો હતો. ભરદરિયામાં વટોળીઆના જળરજ્જત લોકાને લઈ રાત્રીનાં બચકર અંધકારમાં મહારી આગબોટ એક અણુધારેલા મજાનુત ખડક સાથે અફળાઈ ચુરેચુરા થઈ ગઈ. આગબોટમાંના અન્ય માણસોતું શું થયું ? તેહની તો મને મુદ્દલ માહીતી નથી, પરંતુ આખી રાત્રી તરતાં તરતાં રહવારે હું એક ધોધ પાસે નીકળી આવ્યો આ વેળા મહારી સાથેજ જયનાર ને તરી આવનાર ચાર માણસો હતા. (૧) મીં કુઅલ (૨) મીં વેલ્સ (૩) મીં વીલ્સન (૪) મીં ન્યુટન અને પાંચે બચકર જંગલમાં શોધ કરતા કરતા એક ગુફા આગળ આવી લાગ્યા. થોડાજ દિવસમાં અમારા બધા વચ્ચે ગાઢી મિત્રતા થઈ ગઈ, મહેં તે વેળા મહારે નામ મીં કે બતાવ્યું હતું. અને તેજ મારે ખરું નામ હતું. શું થયું તેની તો મહેં મુદ્દલ ખબર નથી, પરંતુ તે પછી એક રાત્રે મીં કુઅલ અને મીં ન્યુટન કોઈ કારણસર પુષ્કળ લાડી પડ્યા. તેને ખીજેજ દિવસે મીં કુઅલ ત્યાંથી ચાલ્યા ગયા. મીં વેલ્સ તેમના પરમ રનેહી હોઈ સાચા મદદગાર હતા. તેમને આ વાતની ખબર પડતાંજ મહેં સાથે લઈ તેમની શોધ કરવા નીકળી પડ્યા. મીં વીલ્સન મરનારના મિત્ર હતા. અમ અને લંડનમાં આવ્યા, પણ મીં કુઅલની કંઈ પણ બાબ મળી નહિ. આખરે મીં વેલ્સે લંડનમાંથી પોતાની પુત્રી મીસ ન્યુટનને લઈ પોતાનો વિચાર પેલી જંગલની એકાંત ગુફામાંજ પસાર કરવાનો નિશ્ચય મહેં કરી સંભળાવ્યો. મહેં લંડન છોડવું ન જમ્યું, હું તો અહીંજ રહ્યો. શોધતાં શોધતાં એક દિવસ રાત્રિએ અંધારામાં મહારે

અને મીં કુઅલનો અધ્યાનક મેળાપ થઇ ગયો. પરંતુ મીં કુઅલે મહેને ન જોયો. હું તેમની પૂઠે પડ્યો, તપાસ કરતાં મહેને એમના ધરનો પત્તો લાગ્યો. એઓ મીં જોનસનના નામે અહીં રેતા હતા. મહેને પણ એમના આ ગુપ્ત આવાસથી અને નામ બદલવાના કારણને જાણવા મહેનત કરીને અંતે અત્રેજ નોકરી લીધી. અને મીં કુઅલ ઉર્ફે જોનસનની પ્રત્યેક હીલચાલ પર પારીક નજર રાખવા લાગ્યો. પરંતુ ભાગ્યેજ એ અડવાડીયામાં પૂરા એ દિવસ આ મકાનમાં રેતો જે રાત્રે મીં ન્યુટનનું ખૂન થયું, તે રાત્રે હું પહેરા ઉપર મોડો આવ્યો હતો તેથી ન્યુટનનું અત્રે કયા કારણને લઇ આવવું, અને ખૂન કેમ થયું? એની મહેને ખચર પડી નહિ. ”

“ મીં વુડ...ત્યારે તમે ખુની મીં જોનસન તેજ મીં કુઅલ છે એ પ્રથમથીજ કેમ ન જાણ્યું? ”

“ કારણ? મીં કુઅલ તેજ મીં જોનસન છે, એમ મહેને અનુમાનથીજ જાણ્યું હતું, પણ એક પણ વાર એમને દિવસે જોવાનો પ્રસંગ નહોતો આવ્યો ”

“ તો પછી આજે એ વાત તહેને કેવી રીતે જાણી? ”

“ તમે પેદ્રાને લઇને જતાં જતાં મરનારની લાસ પર દેખરેખ રાખવાનું કાર્ય મહેને સોંપતાં ગયા, તે પછી કાલેજ રાત્રે ખુની અહીં આવ્યો, એ કંઇક શોધનો હતો. મ્હારી એકાગ્રજીને લઇને મ્હારી આંખોમાં ઝોકાં આવી ગયા હતા. એની પાસે કાંઈની મોટર સાઇકલ મહેને જોતાંજ એ જોધાયો, પણ સારે નસીબે હું એના અવાજથી ઝગમગી જાગી ઉઠ્યો. અમારા બેઉની નજર એક થઇ...મહેને એને બરાબર ઓળખ્યો, મહેને પિસ્તોલ લેવા ગળવામાં હાથ નાખ્યો...તે ત્યાં નહોતો...હું બચકર ત્રાડ મારી બોલી પડ્યો. ”

“ કોણ ? મીં કુઅલ ? તું ન્યુટનનો ખુની ? ”

“ ચૂપ ” કરી તેણે નાક પર આંગળી મૂકી મ્હને મોઢું બંધ રાખવા સૂચના કરી. પછી તે ધીરેથી મ્હારી પાસે આવ્યો...મ્હને કે'વા લાગ્યો... “ મીં ડે...મ્હને તું આજથી જોનસનને નામે ઓળખજો. લે આ રૂપીઆ...” કહી તેણે મ્હારા હાથમાં એક એક હજારની બે કરન્સી નોટો મુકી દીધી,

“ સાંભળ...ન્યુટનનું મ્હેં ખુન કર્યું છે. એ વાત કોઇને કહીશ નહિ...પણ પેલી બેદી ગુફામાં આપણો...”

“ પરંતુ ખુન કરવાનું કારણ ? ” મ્હેં પૂછ્યું.

“ તે તને સમય પર કહીશ. મ્હોટામાં મ્હોટો કાંટો આ એક ન્યુટન હતો, અને તે ખલાસ થયો છે હવે પેલા ત્રણ બદમાશો બાકી છે ”

“ તે કોણ ? ” બ્લેઇકે મીં વુડને વચમાં પૂછ્યું.

“ બેદી ગુફાના બેદથી જાણકાર...(૧) મીં વેલ્સ (૨) મીં વીલ્સન અને (૩) મીસ.....પ્રુટી.....” તે કંઇક ખંચાતા સ્વરે છેવટનું નામ બોલ્યો...

“ વાઈ પછી ? ”

મ્હને તેણે પોતાના એ ખૂની કાર્મમાં સહાયબૂત થવાથી મ્હોટો લાલ થવાની આશા બતાવી. પરંતુ મ્હેં ચોક્ખી ના પાડી...એ બેદી ગુફા અને ખુનીનું નામ ડિટેક્ટીવ મીં બ્લેઇકને કહી દેવા હમકી આપી. અને છેવટે...”

“ શું થયું ? ”

“અમારે ઝપાઝપી થઈ. નિઃશસ્ત્ર એવા મહારા કલેબમાં હત્યારાએ કાંતીલ છરી ઘોંચી દીધી. હું મૃત અવસ્થામાં અત્રે પડ્યો.

મહને મરી ગયેલો ધારી...તે પાછો ચાલતો થઈ ગયો.....”

“વુડ ! ગુફામાં તહે કોઈ એવો ભેદ જોયો હતો ?”

“નહિ !”

“વાર ! એ ગુફા અને ઘોષ ક્યાં આવેલા છે તે તું મહને કહીશ ?”

“હા.....હા.....હા...હું ધારું છું તમે અને પેલા ભેદી મદદગાર અત્યારે ત્યાંથીજ ચાલ્યા આવો છો.....અને એ શબ્દની સાથે જ મીં વુડના પ્રાણ છૂટી ગયા.

મીં વુડના શબની સંપૂર્ણ વ્યવસ્થા કર્યા બાદ ડિટેક્ટીવ પ્લેઝકે “મદદગાર” ને જોવા પાછળ જોયું. તે કે પેદો ત્યાં કોઈ નહોતો. એકલો વિલિયમજ ત્યાં ઉભેલો હતો. તેને પૂછતાં તેણે પોતે અજાણ્ય હોવાનું જણાવ્યું. થોડીવાર વિચાર કર્યા પછી મરનાર તે મીં ન્યુટનજ છે, એમ પ્લેઝકને સંપૂર્ણ ખાતરી થતાં તેણે પોલીસને તેના શબની અંતીમ-ક્રિયાકરવાની સુચના આપી દીધી. પોતાનો છેવટનો દાવ અજમાવવા, અને અધૂરો ભેદ એ ભાગેલી ગુફાજ ભાંગશે, એમ ધારી પ્લેઝક વિલિયમને લઈ ફરી પાછો એકવાર પેલી ગુફા પ્રતિ જવા ઉડ્યો. તેના મનમાં એમ સંજ્ઞા થઈ ગયું કે જરૂર ખૂની કોઈ ગુપ્ત કારણને લઈ ઘણાખરો ત્યાં જતો આવતો હોવો જોઈએ. અને આ વેળા પણ તે ત્યાંજ ગયેલો હોવો જોઈએ, “મદદગાર” એજ મરનારનો મિત્ર મીં વુડના કલ્પા પ્રમાણે મીં વીલ્સન હોવો જોઈએ. અને તે ખૂનીને ગુફામાં પકડવાના ધરાદાથી ત્યાંજ ગયો હોવા જોઈએ.

આટલો વિચાર કર્યા પછી વિલિયમને લઈ પ્લેઝક પેલી ભેદી ગુફા તરફ જવા એક વાર ફરી દોડ્યો.

પ્રકરણ--૧૪ મું.

“છેલું તીર.”

વાંચક ! નજર નાખ ! એકવાર પેલી ભયંકર ભેદી ગુફામાં ! મીસ બુટ્ટીએ પોતાના ભાવિ ભરથાર મીં. આઉનની ઓળખાણ પોતાના પિતાને કરાવી. તે પછી પેલો વૃદ્ધ માણસ કે જોને હવે આપણે ખુનીના મદદગાર મિત્ર તરીકે મીં વેક્સને નામે ઓળખીએ છીએ તેણે મીં. આઉનને ઉદ્દેશી કહ્યું.

“આપના માતા પીતા વગેરે છે કે ?”

“હા ! ના...મા ન્હાનો મુકીનેજ મરી ગઇ હતી. અને પિતાજી મ્હને કોલેજમાં ભણતો મુકીનેજ આજથી લગભગ ચાર વર્ષ પૂર્વનાજ ગૂમ થઇ ગયા છે.”

“વાર ! તમને મ્હારી પુત્રીની ઓળખાણ કયાંથી થઇ ?”

“એ આજથી આઠ દશ દિવસ પરાની વાત છે. જ્યારે મ્હારા પિતા મ્હને આં સંસારમાં એકલો છોડી ગયા. હું મ્હારા પિતાને શોધવા ખૂબ મથ્યો, પણ કંઈજ ભાળ લાગી નહિ. અંતે પત્રમાં સ્ટીમર કુપવાના સમાચાર વાંચતાંજ આપણાત ફૂરવાના અપૂર્વ નિશ્ચય પર આવી હું એક સતી સાંગે નદી પર જવા નિકળ્યો. રાત અધારી હતી રસ્તે જતાં મ્હું એક મકાનમાંથી કોઇકના રડવાનો અવાજ સાંભળ્યો. ફરુહત વણ થઇ હું એ કોણ છે. તે જોવા ગયો તો મ્હું ત્યાં થું દીકું ?”

“એક વીસ વર્ષની બાલિકા...પોષ...પોષ...આંસુએ રડી રહી હતી. એક નિર્દય પુરુષ તેને પોતાની સાથે લગ્ન કરવાને ત્રાસ આપતો હતો.

“અને પછી ?”

“મહારા એકાએક ત્યાં જઈ પહોંચવાથી...તે દુષ્ટ પુરુષ આંસુ વાટે ત્યાંથી છટકી ગયો. પછી મહેં એ કિશોરીને એ બનાવ વિષે ‘પૂછ્યું’.”

“તેણે શું કહ્યું ?”

“તેણે કહ્યું રક્ષણકર્તા ! આવનાર મહારા પિતાનો પરમ મિત્ર હતો અને તેની સાથે દશેક દિવસ ઉપર મહારા પિતા દરિયાપાર રહેલ કરવા ગયા હતા થોડા દિવસ રહી આજે એણે અહીં આવી મહને સ્ટીમર ખુડી જવાની અને તેમાં મહારા પિતાના મૃત્યુની ખબર આપી, અને હું નિરાધાર થઈ છું. એમ બતાવી પોતાની સાથે બાળા-તારથી લગ્ન કરવા ત્રાસ આપવા લાગ્યો.”

“પછી.....”

“પછી મહેં તે બાળાને આશ્વાસન આપ્યું. અને પુનઃ એ દુષ્ટ તને સતાવવા આજે તો મહને સત્વર ખબર કરજે, કહી મા’શં સરનામું આપી હું ત્યાંથી ચાલ્યો ગયો.”

“ક્યાં ?”

“મહારે ઘેર-આપઘાત કરવાનો વિચાર મહેં તે બાળાના મુખના દર્શન કરતાજ ઉંચો મૂક્યો. મહારા હૃદયમાં એક નવોજ દુશ્મનો કુટ્યો. અને એને નિરાધાર એવા અમે બંને વારંવાર એકમેકને મળવા લાગ્યા. અમારામાં પ્રેમ ઉત્પન્ન થયો. મહેં છેવટની બેરીસ્ટરની પરીક્ષા પસાર કરી હતી. વકિલતા શરૂ કરી હતી,

“અને તે પછી પેલો દુષ્ટ ફરી ન દેખાયો કે ?”

“નાઃ”

“વૈ ! તે બાળાની વાતને અત્યારે કંઈ સંબંધ છે ખરો કે !”

“જી ! હા ! ધણેજ ! તે બાળા અન્ય કોઈ નહિ.....પરંતુ આ આપની પુત્રી મીસ બ્યુટીજ.....”

બ્યુટીના ગાલો ઉપર રતાશ ધાધ આવી. વૃધ્ધના નેત્રો પણ ચળકવા લાગ્યાં. તેણે તે પ્રેમી બેઝાની મરજી પૂછી, ત્યાંજ તેમની વીંટી બદલી પ્રેમ-લગ્ન કરાવી દીધા અને શુભાશિષ આપી. મીસ બ્યુટીને હવે મીસીસ બ્રાઉન થયાં.

“બ્યુટી ! મારી વ્હાલી બેટી ! કહે તે દુષ્ટ પુરુષ કોણ હતો ?”

“આપણે ત્યાં વારંવાર આવનાર તમારો સ્નેહી પેલો કુઅલ પોતો”

“હે ?” કેતોજ વૃધ્ધ એકદમ પથારીમાંથી ઉભો થઇ ગયો.....

“ખૂની—...કુઅલ ?”

“ખૂની ? પિતાજી !”

“હા.....બિચારા નિર્દોષ ન્યુટનનો ખૂની...”

“ન્યુટન કોણ ?”

“એક અભાગી અંગ્રેજ.....”

“તેને કોઈ સ્નેહી હતો ?”

“હા.....અને તે મ્હારા એ દગલયાજ સ્નેહી કુઅલ જેવો નહિ...; પરંતુ તેનો જનોજીમરથી ચાહનાર, પ્રમાણિક.....પ્રાણ આપનાર.....”

“તેતું નામ ?”

“મીં વીલ્સન ?”

“હેં ? કોણ ? મહારા પિતા ?”

“શું ? તું મીં વીલ્સનનો પુત્ર ?” વૃદ્ધ વેલ્સ બ્રાઉન તરફ ફાટી આંખે જોઈ રહ્યાં.

“હા...આજથી ફક્ત દિન પર મીં વુડ નામના કેપ્તાનની આગ-ખોટમાં અદ્રશ્ય થનાર મીં વીલ્સન તેજ આ અબાગી મીં બ્રાઉનના પિતા.....”

“આહા.....”

“મીં વેલ્સ ! આપ જાણો છો કે તે હાલ ક્યાં છે ?”

“નહિ...હા...પરંતુ આ શુદ્ધમાં મહેં તેમને જોયલા. તેઓ પણ મારી પેઠે ઉગરનારામાંના એક હતા. પરંતુ અમે તે બંને ગરીબ મિત્રોને...(ન્યુટનને વીલ્સન) ને છોડી થોડા દિવસમાં ચાલ્યા ગયા હતા.”

“અને તેઓ લાંડન તરત કેમ ન આવ્યા ?”

“તેઓની તબીયત સારી ન હતી. અને અમારે એક ખાસ કારણ હતું ?”

“તમારે એટલે ?”

“મહારે અને મીં કુઅલને !”

“તે શું ?”

“મહારે આ મહારી બ્યુટીને મળવાનું અને મીં કુઅલને એક... બચકર.....કૃત્ય.....”

“અને તે શું?”

“લંડન જઈ...એક સુંદર ઘર બાડે રાખી...પછી હું મીઠી વીલ્સન અને મીઠી ન્યુટનને ત્યાં બોલાવી લઈશ.” એમ તેણે મહેને, અને તેઓને તે વેળા જણાવ્યું હતું. પરંતુ...પાછળથી હવેજ...મહેને ખબર પડી કે એમાં તેનો ગુપ્ત ઉદ્દેશ મીઠી ન્યુટનને કાર કરવાનો હતો...અને તે સહેલાઈથી પાર પડ્યો.”

“પણ મીઠી ન્યુટનના મરણથી એને કંઈ લાભ?”

“તે...મહેને મુદ્દત ખબર નથી...પરંતુ...હા...ન્યુટનો પરમ મિત્ર...અને મીઠી વીલ્સન...ત્યારે પિતા. વિલ્સન...તે ત્યારે હાજર

હોત તો જરૂર એ વાત કેત કારણ...મહેને પૂરી ખાતરી છે કે ન્યુટને વીલ્સનને એ વાતથી જરૂર વાકેફગાર કરેલો હોવો જોઈએ.”

“ત્યારે મહારા પિતાનો પતો મળે તો આ બેઠક ખુલે...એમ ખરું?”

“જરૂર...”

“વાર ! ત્યારે મીઠી વીલ્સન તમે જ્યારે તમારી પુત્રિને લઈ પાછા અહીં આવ્યા-ત્યારે કાણ હતું?”

“કોઈ નહિ ! ન મળે ન્યુટન કે ન મળે મીઠી વિલ્સન.”

“તો પછી તમારે અત્રે આવી રેવાનું પ્રયોજન?”

“પછી?” “મીઠી કુઅલની ઇચ્છા હતી અહીં આવી રહી એવીજ હતી.”

“જ્યારે હું...મારી પુત્રી ન્યુટનને લઈ અહીં આવ્યો...ત્યારે અહીં કોઈ નહોતું. પછી હું ન્યુટનને આ ગુફામાં મુકી...કુઅલની જોઈને કાઢવા પાછો લંડન આવ્યો.....”

“અને હા ! પિતાજી ! તે પછીની વાત મ્હને કે’વા દ્યો...”

મીસ બ્યુટી ઉર્ફે મીસીસ બ્રાઉન બોલ્યા.

“ થોડીજ વારે એક અજાણ્યો માણસ મ્હારા હાથમાં એક તાર મુકી ગયો, તેમાં લખ્યું હતું કે...”

બહાલા મિત્ર મી૦ વેલ્સ...

“ હું જોનસનને નામે લંડનની લાઇન ટ્રી ગલીમાં છેક છેવટના મકાનમાં રહું છું...જો તું લંડનમાં મ્હને મળવા આવવા મ્હાય તો આજે નહિ પરંતુ કાલેજ મળવા આવજો...”

અને બ્રાઉન ! હું આ સંદેશો પહોંચાડવા પિતાને શોધવા લંડનમાં આવી. પિતાને શોધતાં શોધતાં રાત પડી ગઈ. મ્હને લાગ્યું કે રખેને બાપૂને જોનસન મળ્યા હોય, અને પોતાને ત્યાં લઇ ગયા હોય. નો જાતેજ બાપૂ એમને મળવા ગયા હોય, એ આશાથી શોધતી શોધતી હું...લાઇન ટ્રી ગલીમાંના છેવટના મકાનમાં જઈ પહોંચી...આપને શંકા આવવાથી મ્હારી પૂઠે પડ્યા. મરનાર વ્યક્તિ તે ! કદાચ મ્હારા પિતા હોય, એ શંકાથી મ્હેં નાયા વળી તપાસી જોઈ અને તેથી મ્હારા હાથે લોહીના ડાઘ લાગ્યા. પરંતુ ન્યુટનની વાતથી સર્વથા અગ્ર એથી હું મરનારને ન ઓળખી શકી. અને ડિ૦ બ્રેકફીલ્ડના જોડીયા વિલિયમને હાથતાળી આપી...મોડી રાત્રી વ્યતિત થવાથી મ્હેં તે અંધારી યુદ્ધએ જવાનું માંડી વાળી...લંડનના મ્હારાજ ઘરમાં રાત્રિવાસો કર્યો, અને તેને બીજે દિવસેજ ખુનીને કદાચ હું તેને ખુન કરતી જોઈ ગઈ હોઉં ! એવો શક પડ્યો. ડિટેક્ટીવ બ્રેકફીલ્ડને આવ્યાની એતવાણી તમે મને આપી અને હું નહાસી ગઈ, ત્યાં રસ્તે ખુનીને

હાથે પકડાઇ ગઇ. તે મ્હને આ ગુફામાં લઇ આવ્યો, x મ્હારા પિતાજી તો કચારના ગુફામાં આવી મ્હારી વાટ જોઇ રહ્યા હતા. અમને પિતા-પુત્રીને દુષ્ટ ખુની કુઅલે ભયંકર દુઃખ દેવા માંડ્યું.

મ્હને બતાવી મ્હારા વૃદ્ધ પિતા મને કે'વા લાગ્યો. “વેલ્સ ! મ્હને આ ત્હારી છોકરી ઉપર જરા પણ વિશ્વાસ નથી આવતો. તો તું મ્હારી સાથે એના લગ્ન કરી...આપણો સંબંધ ઢંઢક કર. જ્યાં તે આપણા આ પૈશાચિક કામમાં માથુ ન મારતા ફાળો આપો.” અને અમે પિતા...પુત્રીએ તેની ચોકખી ના પાડવાથી તેણે મ્હને દોરડા વડે મજબુત બાંધી મ્હારા પિતાના કાળજમાં નિર્દયે ગોળી મારી... અને ડિટેક્ટીવ બ્લેઇક તે અરસામાં આવી પહોંચતાંજ અમે બચ્યાં. પણ બ્યારે અમારી આંખ ઉઘડી...ત્યારે...બ્લેઇકે ત્યાં કોઇજ નહોતું. અમને કાણે બચાવ્યા? તેની જરા પણ અમને ખબર નથી.”

“તેની ખબર મ્હને છે...બચુડી ! જે કાળા ખુરખાવાળાએ મ્હને ચારંવાર બચવાની તક આપી...અહીં સુધી આવવાની ગોઠવણ કરાવી આપી, અંતે ત્હારો મેળાપ કરાવી દીધો...તેજ...ખુરખાવાળાએ તને અને તારા પિતાને પણ બચાવેલા હોવા જોઇએ.” મીં બ્રાઉન બોલી પડ્યો.

“તમને એ આ પહેલાં મળ્યા હતા?” મીસીસ બ્રાઉનને પતિને સવાલ કર્યો.

“હા ! બહુવાર ડિટેક્ટીવ મીં બ્લેઇકના હાથમાંથી છટકવાનો એક ઉપાય બ્યારે મ્હારા હાથમાં ન રહ્યો, ત્યારે બટલર તરીકે હાજર થનાર અને મ્હને સ્ત્રી વેશમાં ત્હારી જવા સૂચના આપનાર એજ હતા.”

વાંચક ! એરીસ્ટર કે બટલરનો પાઠ બજવનાર તેજ પેસો બેઠી મુરખાવાળો ! “મદદગાર.”

અને આગળ એક શબ્દ સરખો તેઓમાંનું કોઇ ખોલે તે અમાઉ ને બેની ગુફાનું દાર ઉઘડયું...ખૂની-મીંઠ કુઅલ બરેલી પિસ્તોલ હાથમાં લઇ સાંભો ઉભો હતો.

આઉન, ખ્યુટી, અને વૃધ્ધ વેલ્સ ત્રણે ઉંચા હાથ કરી ખુનીને શરણે થયા. ખુની પાસે પડેલી એક મજખુન રસી ખતાવતો બોલ્યો.

“વેલ્સ ! ઉઠાવ...પેહું...દોરકું ..અને બાંધી દે ત્હારા આ...પુત્રી જમાખના હાથ પગ...”

કુજતે હાથે મરણને ધાકે વેલ્સે પોતાને હાથે પોતાની પુત્રી અને જમાખના હાથ બાંધી દીધા ખૂનીએ હસતા હસતા તે પછી પોતાની પિસ્તોલ પોતાના ગળવામાં મુકી દીધી. અને ખ્યુટી તરફ ફરી બોલ્યો.

“કેમ ? હજી કંઈ વિચાર બદલવો છે ?”

“કદી નહિ !”

“વેલ્સ ! તું વયોવૃધ્ધ છે ! ત્હારી પુત્રીને હજી ખચ ત્હારી સાથે લગ્ન કરવા સમજાવ.”

“કુઅલ ! હવે બળાત્કારથી નથી છુનાતા, એતો પ્રેમથીજ છુતાય છે.”

“તો ! તયાર થા ! જો ! ત્હારી આંખો આમજળ ત્હારી પુત્રી અને જમાખના લોહી રૂઝાયલાં જોવાં તું તૈયાર થા.”

ખુનીએ બંદિવાન ખ્યુટી અને આઉનની રસી પોતાના હાથમાં લીધી. વયોવૃધ્ધ વેલ્સ કુઅલવે અટકાવવા સાંભો થયો...પરંતુ તેને થકકો મારી ફેંકી દેવામાં આવ્યો. ખુનીએ એક આંપ લખાવી...

સાંમેનું એક પાષાણ દાર ખુલી ગયું. એક ઉંચા પથર ઉપર બુટી અને કાઉનને ઉભા રાખવામાં આવ્યા તેમના ગળામાં ફાંસીનું મજબુત દોરડું નાંખાયું. ગરડીની માફક તેનો બીજો છેડો ઉપરના કાતરેલા એક પાષાણના આકામાથી નીચે પડતો હતો. જેની સાથે એક જખરજસ્ત શિક્ષા ટાંગેલી હતી ચાપ દબાવતાંજ પગ નીચેનો સમાન સપાટી જળવતો પથર એકાએક ખસી જઈ ઉપર ઉભા રે'નાર લટટી જતા હતા. અને બીજી બાજુ વજનદાર શિક્ષા જમીનમાં ઉતરી જતાં, માણસો ઉંચા ટીંગાઈ તેમને ફાંસી આવી જતી હતી. વૃદ્ધ આ કમકમાટી બરેલું દ્રશ્ય ન જોઈ શક્યો. ખુની તે પછી બહાર આવ્યો. વૃદ્ધને તેણે ખાટલા સાથે મજબુત બાંધી...તેના હાથ સાથે એક પિસ્તોલ બાંધી દીધી. એવી કરામતથી કે તેના બાંધેલા હાથની એક આંગળી રિમ્ફોવના ઘોડા ઉપર રહે. જે ધ્યાન ચૂક થઈ જાય, અને હૃદ્ય ને ઘોડા ઉપરથી પોતાની આંગળી ખસેડી લે, તો તુરંતજ ઘોડો પડતા મોળીઆર થાય, અને તે સાંમેની ચાંપને લાગતાંજ ચાંપ તુટી...ખુની અને જમાઈ અને ફાંસીને શરણ થાય. બહુધીવાર સુધી તો વૃદ્ધે પિસ્તોલના ઘોડાને ન છૂટવા દીધો. પરંતુ આખરે ખુનીએ સળગતી દીવાસળીનો ઝમ તેની આંગળી ઉપર દેતાંજ તે નિશાન ચૂક્યો. ગાળો છૂટી...ચાંપને વાગી...અને પગ નીચેનો પથર ખસી જતાં એક બચંકર અવાજ થયો. ખુની પોતાના મીઠની હદ બતાવતું છેલ્લું તીર વાપરી ચૂક્યો.

પ્રકરણ-૧૫ મું.

“કૂતરો કે કાળદૂત ?”

“જેને સમ રાખે ! નેને કાણુ ચાખે ?”

ખુનીતું ધારેલું થયું. ખુટી અને બાકિનના પગ નીચેનો પથ્થર કળ હાનાની સાથેજ ખસી ગયો પણ તેઓ અને ઉચકાઈ જઈ, ફાંસીએ લટકી પડે તે રહેલાં તો એક સનનન કરતી ગોળી લાં આવી. દોરડું વચમાંથીજ કપાઈ ગયું. બાકિન અને ખુટી બેહોશ થઈ નીચે પટકાઈ પડ્યા. આવનાર વ્યક્તિ તે અન્ય કોઈ નહિ... પરંતુ ડિટેક્ટીવ મી. સેકસ્ટન બ્લેક પોતે હતો. બ્લેક રંગમાં ભંગ પાડેલો જોઈને, અને હવે નહાસવાનો રસ્તો બાકી ન રહેલો જોતાંજ ખુની બ્લેકની ટક્કર લેવા તૈયાર થઈ ગયો. જે અરસામાં વિલિયમ પેલા વૃદ્ધ પુરુષને છોડી બાકિન અને ખુટીને છેડાવવા દોડ્યો. ખુની સ્ટેજ વારમાં આ ભયંકર મામલો પ્રાપ્તિ ગયો. એ પોતે એકવો હતો, બ્યારે દુશ્મન વંદુ હતાં. તેણે પણ વારમાંજ પાછા હટી... એક અન્ય ચાંપ લાખી... પેલું ખુલેલું પાયાણુ દારૂ ઢંકાઈ ગયું. વિલિયમ, વેલ્સ, બાકિન અને ખુટી ચારે એમાં કેદ થઈ ગયાં, તે પછી ખુની બોલ્યો...

“ બ્લેક ! આજે આપણી કસોટીનો છેવટનો સમય ! હવે આપણે જોજ છીએ. આજે ક્યાં તો તું નહિ ! ક્યાં તો હું નહિ ? ”

ખુનીએ દગલખાઈ રચી પિસ્તોલ છોડી...ખ્લેષક બચી ગયો. ગોળી તેના હાથમાંની પિસ્તોલને જ વાગી. ખ્લેષકના હાથમાંથી પિસ્તોલ ઉડી ગઇ. ખુનીએ બીજી ગોળી છોડી...ખ્લેષક હિંમત હાર્યો પણ ઇશ્વર કૃપાથી ખ્લાર ખાલી હતો. ખુનીની પિસ્તોલમાં હવે ગોળી રહી ન હતી. ખુનીએ પિસ્તોલ જમીન પર પટકી દીધી. અને વચ્ચે મસ્લ યુદ્ધ શરૂ થયું. ખુની કુચક એક પ્રચંડ અને અખાડાખાજ વ્યક્તિ હતી. તેણે થોડીજ વારમાં ડિટેક્ટીવ ખ્લેષકને જમીન પર નીચે નાખ્યો. તેની છાતી ઉપર ચઢી બેઠો. ખ્લેષકનું ગળું રંધાવા લાગ્યું. ખુની પોતાની જીન થયેલ જોષ દરખાવા લાગ્યો.

“ બસ...આજે...ખત્રાસ...મદારા એકે એક સત્તુ ખેનો આજે અંત આવ્યો છે...”

“ પરંતુ એક ખાકી છે...”

એક પ્હાડી સર સંભળાયો. અને તેની સાથેજ આપણા બેદી ખુરખાવાળો મીઠ “ મદદગાર ” ત્યાં આવી ઉભો રહ્યો. ખુની ખ્લેષકની છાતી ઉપરથી ઉભો થઇ ગયો. ખ્લેષક ગુંગળાવાથી બેભાન બન્યો હતો.

“ તું કોણ ? ” ખુનીએ પૂછ્યું...

“ જો...હું...તે...આ.....”

“ કોણ...વી...વી...ત્ર.....”

“ હા, મરનાર ન્યુટનનો પરમમિત્ર... “ બેદી ખંખના ”ની આવી ખિસામાં ધાકી ફરનાર હુંજ તે વીક્સન...”

“ તો શું મરનાર ન્યુટને ખંખનાની આવી તને આપી હતી ? ”

“ હા ! ”

અને વાંચક ! હવે તું ચે કળી ગયો હશે, કે મરનાર ન્યુટનના ખુનતું કારણ આ ચાવીજ હતી. ખુની મરનારની લાસને એકવાર, ખીજવાર, અને ત્રીજવાર તપાસવા આવેલો, તેમાં તેનો મુગ હેતુ... ચાવી શોધવા સિવાય અન્ય ન હતો. તેને રચખે પણ ખમર નહતી, કે ન્યુટન ખજનાની ચાવી...વીલ્સનને આખીને પોતાને મળવા આવશે ”

“ લાઇ...વીલ્સન...હવે વધુ તકરાર જવા દઇ મહેને તું એ આપી દે...ખજનો આપણે એક સરખે હીરસે વહેંચી લઇએ. ”

“ કદી નહિ...ખુની...અખ્ખે ખુનોનો જવાબ લેવા હું આવ્યો છું. ”

“ તો તે પણ મળશે. ” કેનાંજ બૂખ્યા વરુની માફક જીવ પર આવેલો ખુની મદદગાર મીઠ વિલ્સનની ઉપર તૂટી પડ્યો...વિલ્સન પણ પ્રચંડ વ્યક્તિ હતી. તે ખુનીથી વન્ય તેમ ન હતો. અને વચ્ચે લાંબા સમય સુધી જીવલેણ લડાઇ થઇ. અંતે ખુનીએ વિલ્સનના લમણામાં એક સખત મુઠ્ઠી મારી...વીલ્સનને ખુનીએ આંગળીએ પહેરેલી વીંટી વાગતાંજ તે તરમર ખાઇ જમીન ઉપર પડ્યો. લોહી લોહાણ થઇ મથેલા ખુનીએ તેના મજવાસાંથી ચાવી કાઢવા પોતાનો જમણો હાથ તેના કોટ તરફ લાંબાવ્યો. ત્યાં અચાનક અવાજ કરતો પેટો દોડી આવ્યો. તેના ગળામાં લોખંડની સાંકળ હતી. વિલ્સન તેને કહ્યું તે ખુનીને જોઇને તેનું ઉપર ધસી જઇ તેને ફાડી નાખે એ ખીંકે દૂર ખાંધીને પડીજ અંદર આવ્યો હતો. પરંતુ પિકાળ પેટો પોતાની મરદન લોહીલોહાણ થઇ જવાની પરવા ન કરતાં સાંકળ તોડી ખરી અણીને વેળાએ ચાવી પહોંચ્યો. ખુનીને તેણે જોયું પસહાઉંડ

પેઠાએ પોતાના ભોહીભોહાણુ શેઠને પડેશો જોતાંજ તેની આંખોમાંથી
 ખુન ખુન વરસવા લાગ્યું. એક સાથે ચાર ચાર માણસને ન ગણક-
 રનાર ખુની પેઠાને જોઇ ક'યો. જીવ બચાવવા તે ન્હાસવા ગયો...
 પડેલી પિસ્તોલ લીધી પરન્તુ તે ખાલી હતી. પેઠા ફર્યો. ખુની જીવ-
 લેણુ જ'મ રમ્યો. પરન્તુ અંતે હાર્યો, ઝનુની પેઠાએ-ફતરાએ સાક્ષાત્
 કાળ-ફૂતનું કામ બગાડ્યું. જ્યારે બ્લેઇક ને વીલ્સનની મૂર્ખા
 વળી ત્યારે તેઓએ જે ભયંકર દેખાવ જોયો તે એ હતો કે
 ભોહીભોહાણુ ખુનીની ચીરાયલી છાતી ઉપર ઉભો રહી
 પેદ્રો ફધીરપાન કરતો હતો. ફતરો કે કાળ-ફૂત ?

શું વાંચશો !

આ ખડ્ડ કે તેની તુલના ત્યારેજ થશે કે ?

સેકાટન બ્લેઇક જેવા બાહોશ ડિટેક્ટીવો પોતાના

પ્રાક્રમ્ભાની પરપરા બતાવશે ;

વધુ મારે વાંચો

ચોકટનો એફો.

એક અદ્ભુત ડિટેક્ટીવ નવલકથા.

મુલ્ય માત્ર ૭ આના.

વેપારીઓને બરપુર કમીશન આપવામાં આવશે.

અખો—ગુજરાતી સાહિત્ય મંદિર,

સમાજતપુરા—સુરત.

પ્રકરણ-૧૬ મું.

“ ભેદી ખબનો ”

ખુની કુઅલ પોતાના પાપનો જવાબ દેવાને પરમાત્માના હરબારમાં પહોંચી ગયો હતો. પોતાના શેઠને ઉડેલાં જોતાંજ પેઠો ખૂનીની છાતી ઉપરથી ઉતરી વીક્સનની પાસે આવી ઉભો રહ્યો. વિક્સન પ્રતિ તે જાણે પોતે ગૌરવ ભર્યું કામ હુંકેમ ન કર્યું, હામ, અને સાબાશી માગતો હોય તેવી આંખથી તે જોઈ રહ્યો. પરંતુ વીક્સન તેમજ બ્લેઇક ઉભયની આંખમાં ખુનીની આ ભયંકર સ્થિતિ જોઈ ઝળહળીયાં ભરાઈ આવ્યા હતાં. ખુની છતાં તે એક વીર પુરુષ હતો. એટલુંજ કે તેણે પોતાના વીરત્વનો સદુપયોગ કરવાને બદલે દુરુપયોગ કર્યો હતો. વિક્સનને એટલામાં કોઈ “મદદ”ના પોકારો પાડતું સંભળાવ્યું. તે દોડ્યો. મરતા ખુનીનો હાથ કેદ કરેલા બોયરા સામે હતો. વિક્સનને વાર ન લાગી. તેણે તરતજ પેલી આંખ ઢાળી...આરેને જૂથ કર્યાં. સર્જનો મેળાપ થયો. આઉન પોતાના વીર પિતા વીક્સનને બેટયો.

‘ પિતાજી ! આટલો વખત છપા વેશમાં રેવાનું કારણ ? ’

“ ખુનીને છોતરવા...”

બ્લેઇકે વીક્સનનો હાથ પકડી તેને ધન્યવાદ આપ્યો. વૃદ્ધ વેલ્સે પોતે ખુનીનો મદદગાર નથી, પરંતુ નિર્દોષ છે તે પ્રશ્ન કરી આપ્યું અને પેઠોની પીઠ ચામડી...વીક્સન બોલ્યો.

“પેદો ! ન્યૂટનનું વૈર તેં બરાબર લીધું છે. શેઠની વફાદારી સાચી કરી છે. છતાં ખુશીનું ખુન કરવા માટે હું તને શામાશી નથી આપતો.”

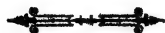
પેદો તેના પમમાં લોટી પડ્યો. તે કોષાવેશમાં થઇ ગયેલ બૂલની ક્ષમા માગતો હતો, અને તે તેના નવા શેઠ વીલ્સન તરફથી તેને મળી.

તે પછી સર્વને લઇ વિલ્સન આગળ થયો. પોતાના ગજવામાંથી તેણે એક પિત્તળની ચાવી ખસાર કાઢી...જમીનના એક છૂપા ભાગના બાકમાં તે લગાડી...ભોંયરામાં ઉતરવાનો એક નાનકડો માર્ગ ખુલ્લો થઇ ગયો. બેઠકે મીણુચર્ટી સળગાવી, અંધા પ્રકાશમાં અંદર હતર્યા. ત્યાં શું હતું ? પ્રત્યક્ષ-મહોરોયી ભરપૂર એક લેદી-ખમનો.”

વાંચક ! દુનિયાના ત્રણ કંકાશનઃ દાર...જર-જોર અને જમીન માંહેની આ એક વસ્તુ...અને તે પ્રાણહારક અનંગળ પૈસો હતો. કે જે ક્ષેત્ર આપડા ગરીબ ન્યૂટનનું કુઆલે ખુન કર્યું હતું. પૈસો શું નથી ક્વશતો ?

પ્રકરણ-૧૭ મું.

“ સુખી-છેવટ. ”

લાખો સુવર્ણમુદ્રાથી ભરપૂર એ બેદી-ખગ્ગનો અધાને ખનાવતા શીલ્પન...વીસે પોતાનો પૂર્વ- ઇતિહાસ કેવો ચર કર્યો.

“આજથી લગભગ આરેક દિવસની...વાત ઉપર હું મહારા પરમ મિત્ર મરનાર મીં ન્યુટન સાથે મુમાફરી કરવા ઉપડેલો. તે વેળા મહારો પુત્ર ખાન વકાલાત કરી રહ્યો હતો. થોડેજ જતાં અમારી સ્ટીમર દરિયામાં ખડક સાથે અફળાઈ બાંગી મઘ. તેમાંથી અમે પાંચ જણા બચ્યા. (૧) હું (૨) મહારો મિત્ર ન્યુટનના-(૩) મીં ઇવેલ્સ. (૪) તેનો મિત્ર ખુની કુઅલ અને પાંચમાં કોઈન પોને મીં કે.

ભયંકર જળધોધને રસ્તે અમે જગલ પસાર કરતા આ બેદી ગુફામાં આવી લાગ્યા. લાગલગત છ દિવસ ગુફામાં અમે વ્યતિન કર્યા, અમારે ચારેને પુષ્કળ દોરતી થઈ. કોઈન તે વેળા નિતાતુર હોવાથી અમારી સાથે વધુ ભાગ લેતો ન હતો. એક રાત્રે અચાનક મહારા પરમ મિત્ર ન્યુટને પોતાનો વિચાર લાંડન જવા જણાવ્યો. મહેં તેને બે દિવસ વધુ હવા ખાઈ જવા જણાવતાં તેણે એક તાર મહારા હાથમાં મુક્યો. આ પંડુલાં મહારે તમને જણાવી દેવું જોઈએ કે મીં કુઅલ કોઈક કારણસર મહારા મિત્ર ન્યુટન સાથે કઢીને લાંડન આવ્યો ગયો હતો, પણ મીં નેલ્સને (તેના પરમ મિત્રને) ત્યાંજ રેવાનું કઢી ગયો હતો. તારમાં નીચે પ્રમાણે લખ્યું હતું.

“ મીં ન્યુટન ”

“ બેદી ખખના ” ના બે સરખા બાગ પાડવા કેટલાક કરારની જરૂર છે. તો આજ રાત્રેજ તું એકઠો સાઈમડી ગલીમાં મળે મીં જનસનના મકાનમાં મળજે. હું ત્યાં નામ બદલી રહ્યો છું.

ન્યુટનને મહેં “ બેદી ખખના ” વિષે પૂછ્યું. તેને મહારા ઉપર સંપૂર્ણ બરેસો રાખી મળે બધી વાત વિસ્તાર પૂરક કહી. બોલ્યો... “ વીક્સન ! બે દિવસ ઉપર હું રાત્રિના ફરતો હતો ત્યારે આ બોંચ-રાના કેટલાક છૂપા બેદોની કળ મળે લાઘ લાગી. મીજીબતી ચેતાવી... હું વધુ તપાસ કરવા લાગ્યો. મળે એક નકશો જડી આવ્યો. જેમાં સર્વ કળો આપેલી હતી. તે ઉપરાંત વચ્ચોવચ એક બેદી ‘ખખનાનું’ ચિત્ર પણ દોરેલું હતું. મહેં તે નકશો જોઈ સંપૂર્ણ શોષ કરી... અંતે મહારા એકલાની લામ ન ચાલી, હું તને ઉઠાડવા આવ્યો. પરંતુ બૂલયી ત્હારે બદલે હું અંધારામાં મીં કુઅલને ઉઠાડી લાવ્યો. તેણે અને મહેં મળી...બેદી ખખનો જોયો. અમે બંનેએ તે સરખે બાગે બેઠી લેવા નકકી કર્યું. ચાવી અને નકશો મહેં મહારી પાસે રાખ્યાં. અને તેને માટેજ મીં કુઅલ ખીજે દિવસે સવારે મારી સાથે લઈ ચાલ્યો ગયો ”

આટલી વાત મહારા મરનાર મિત્ર કરી ચાવી અને નકશો બંને મળે સોંપ્યા, અને તમામ કળ તથા ખખનાથી વાકેફગાર કર્યો. તે આજતાં તેણે મળે કહ્યું...” વીક્સન ! જે કદાચ કુઅલ મહારી સાથે હોય રહે, તો પણ તે આ બે ચીજ પામી શકનાર નથી. અને કદાચ મહારે ખુન થાય તો વીક્સન ! તું જરૂર મહારે બેર લેજે.....”

આ પછી અમે અને લંડન આવ્યા. લંડનની એક હોટલમાં અમે ઉતર્યા. બી. ન્યુટન અગાઉ પાંચ વર્ષ પર રુશિયાના પ્લાડી પ્રદેશમાં સફર ગયેલા, ત્યાંથી તેમને એક પ્લેડહાઉન્ડ કુતરો મળેલો. તેને તેમણે પોતાને ત્યાં લાવી ઉછેરી... મહેને બક્ષીસ કરેલો. તેનું નામ પેકો. તે અમારા એક સાથે હળી ગયો હતો. ખુનીને મળવા જતાં મ્હારી શિખામણથી તેઓ તેને સાથે લઇ ગયા. છતાં આયુષ્યની ઉણપે અંતે તેઓ કુઅલને હાથે માર્યા ગયા. અને તે ખખર મહેને પ્રભાતમાંજ પડી. મહેને મરનાર મિત્રનું વૈર લેવા પ્રહ નિશ્ચય કર્યો. અને તમને તેથીજ રૂ. ૧૦૦૦૦ નું ઇનામ મી. બ્લેઇકે આપવા હામ બીડી. ”

“ અત્યાર સુધી હું મરનાર મી. ન્યુટનના કેંવા પ્રમાણે વેદસને ખુનીના મદ્દગાર ગણતો હોવાથી તેમના પર પાછુ મહેને શક ગયો. હું મરનારને મળવા ગયો ત્યાં પેકોને લઇ મી. બ્લેઇક, તમે અને વિલિયમ ખુનીની પૂઠે પડી ચૂક્યા હતા. “પુરખાવાળા”ના ગુપ્ત વેશમાં હું મી. કુ ઉર્ફે ‘વુડ’ને મળ્યો. અને ખુનીના નામ જાહેર કર્યા. વગી મ્હારા મિત્ર બ્રાઉનને શક ઉપરથીજ ત્રાસ આપવા ડિટેક્ટીવ બ્લેઇક અને વિલિયમ પૂઠે પડ્યાની ખખર મહેને પડતાંજ મારાથી ન રેવાયું. ન્હાન-પણથીજ મ્હારો સ્વભાવ વિનોદી હોવાથી મહેને આપની મી. બ્લેઇક સત્તરાઇ જોવાનો સૌખ થયો. મ્હારા પતિ બ્રાઉનને ગુપ્ત વેશમાં હું પાછળી બારીએથી મળ્યો, અને બટલરનો વેશ બજવી બતાવ્યો. તથા તેને બી વેશમાં નસાડ્યો. તે પછી ખુની ન્હાસતી મીસ બ્યુટીને પકડી ગયો. અને ગુફામાં તેના પિતા સાથે તેના ઉપર ત્રાસ વરતાવવા લાગ્યો.”

“ત્યારે તે પહેલાં પેઢોને લઇને અમે ખુનીની પૂઠે પડતા હતા... ત્યારે પેઢો જેની મોટરમાં ફૂદી પડ્યો હતો...” બેઝેકે વચમાં પ્રશ્ન કર્યો...

“તે હુંજ હતો...મીં વુડ પાસે આપની તમામ હકાકત જાણી... હું પણ ખુનીની પૂઠે પડ્યો હતો, મહેને જેતાંજ પેઢો મોટરમાં ફૂદી આવ્યો હતો. પેઢો અને પેલી ચિઠ્ઠી...મીં વુડની સાથે પાછા મોકલનાર પણ હુંજ.”

“તમે કયાંથી જાણ્યું કે ખુની બાર વાગ્યાની ગાડીમાં નહાસી જનાર છે.”

મહેં એને રેશન ઉપર ટીટીટ માસ્તરે હવે કંઈ ટ્રેકન આવે છે. એમ પૂછ્યો સાંભળ્યો હતો...”

“હાર પછી...”

“તમારે માટે મહેં પુષ્કળ રાહ જોઈ. અને તમે ન આવ્યા, ત્યારે એક ખાસ ગાડીની યોજના કરી...હું મોટર સાઇકલ ઉપર ખુનીની ગાડીની પૂઠે પડ્યો. તમારા હાથમાંથી છટકી પેઢો ટ્રેનની પૂઠે દોડી આવ્યો. તે કમનસીબે લાંબી ફક્તો બરતો એક ખુણામાં અડી પડ્યો. મહેં એની ગળ્ના સાંભળી. બચાવ્યો...અને બેદી સુધારી થોડે દૂર મોટર આઇકલમાં બેસાડી લઇ આવ્યો. એ સખત અફળાયો હતો તેથી બેશુધ્ધ થયો હતો. જેને લઇને એને એક બટા-હાર વક્ષ એથે સુવડાવી...હું ખુનીની પૂઠે મોટર સાઇકલ પર સુધામાં આવી લાગ્યો. પરંતુ પાછળને હારે જવાની ઇચ્છાથી હું અમલી બાજુએ અંધારામાં સાઇકલ મુકી તે બાજુએ ગયો. મહેરે

કમનસીમે તે બાળુએ આવતાં હું અંધારામાં એકને બદલે બાંહજ કળ દયાવી બેઠો, અને ગુચવાઈ ગયો અને તેજ કારણને લઈને મીઠા બ્લેઝક ચાપતી મદદે મોડું અવાયું, ગુફામાં જે દારુગોળો બરેલો હતો, તે ઉપરથી કોઈ અસહના રાગને પોતાના કુટુબ સહીત શત્રુથી અચવા અત્રે વાસ કરેલો હોવો જોઈએ છે, એમ મને કુઅલને, અને મરનારને ખબર હતી. અને બંદી-ખજનો પછુ એ રાત્રીનોજ હોવો જોઈએ. અસ્તુ...ખનનાર બની ગયું છૂપી કળથી... મહેં વેક્સ અને તેના પુત્રીને અચાવી નીચે કાઢી લીધો અને તમે રહી ગયાં. તે વેળા-“બ્લેઝક...હાં...હાં...” કરી તમને ચેતાવનાર હુંજ હતો.”

“એટલામાં પહાડી કુતરા પેહોનો અચાજ મહેં બહાર સાંભળ્યો. પરન્તુ ત્યાં જઈ પહોંચું તે પહેલાં તમે અને વિલિયમ પેહોને લઈ ટ્રેનમાં પાછા ગયા. તે પછી જ્યારે હું આ પિતા-પુત્રીને અચાવી બહાર નીકળ્યો. ત્યારે મહેં મહારા પુત્ર ઉર્ફે મીઠા બાઉનને સ્ત્રી પોશાકમાં વિલિયમને ઉંડા પાણીમાં ફેંકી ઉભો રહેલો જોયો. હું દોડ્યો. અમે બંનેએ મળી વિલિયમને અચાવ્યો. અને પછી મારી પુત્રિ કે બ્યુટીના કાગળને લઈ પોતાના બાવી શ્વસુરની મદદે આવવા નીકળ્યો હતો, તેને તેની પત્ની સાથે મેળાપ કરાવ્યો.

“ ખુની નકલી ચાવી અને નકશો શોધવા ફરી મરનારની લાસ પાસે જશે, એમ હું આગળથીજ ધારતો હોવાથી તમારી સાથે મરનાર મહારા મિત્રના શબ પાસે આવ્યો, “ વુડ ” વું ખુન થયેલું જોતાંજ હું ઝાંખી ગયો, મામલો પામી ગયો. અને કદાચ મરનાર

“ વુડ ” મહેને યોગખી જઈ મ્હારું ખરું નામ વહેલું પ્રકાશ કરી દઈ બાજી બગાડી નાખે એ ખ્હીકે, તથા ખુની કઠાય મુદ્દામાં જઈ વેલ્સ ઉપર મીં વીલ્સન ઉર્ફે મ્હારો પત્નો મેળવવા જીલ્લમ કરે, એ બયે...પેકોને લઈ ગુફા પ્રતિ...ગયો...અને ત્યાં ખુનીએ આપણા સર્વેની શૂરવીરતાની ખજાર લીધી...એ આપણે જાણીએ છીએ... પેકો કે જેને મહેં ખુનીને ચેનાવી દૂર ન્દસાડી મુકે એ બયે સાંકળથી ખ્હાર આંધી રાખ્યો હતો, તેણે પ્રાણના ભોગે સાંકળ તોડી આપણે સર્વને બચાવ્યા. હ્યો.. હવે આ તમારું ઇનામ.....કેતાંજ દશદશ હજાર સુવર્ણ મુદ્રિકા વીલ્સને વિલયમ તથા ડિટેક્ટીવ સેક્રટન ખ્હેલકને આપવા માંડી.

“ નહિ ! મીં વીલ્સન... આમાં તમારો ભોગ ઓછો નથી. હું તમારું છું કે...તમે જે ડિટેક્ટીવ થાત...તો...

“ અને તેમજ છે...મીં...ખ્હેલક ” કેતાંજ મીં વીલ્સને પોતાના પુત્ર બાઉન તરફ એક હાસ્ય બરી નજર નાખી પોતાનો દૂખો સાંકળ ખતાવ્યો.

“ કોણ ? તમારું નામ ? ”

“ મીં વીલ્સન...વેલી...પેરીસનો પ્રખ્યાત ફેન્સુ...અને મીં વિલિયમ અને વીલ્સન અને ભેટી પડ્યાં...મેકે ડિટેક્ટીવોએ પણ સેક્રહેન્ડ કરી...

અને ખુનીની જડતી લેવામાં આવી. અને તેના ગળવામાંથી એક ડાયરી મળી આવી. તેમાં તેણે પોતાનો તમામ અહેવાલ લખી રાખ્યો હતો...

વાંચક ! વીરા ! અકકલ જુધ્ધ અને ચાલાકીના પ્રસંગોથી ભરપૂર આ નવલકથા વાંચ્યા પછી જો ત્યારે જાણવાનું બાકી રહી જતું હોય, તો ત્યારે જોવામાં ન હોયતું હોય...તો તે ત્યારે જોવામાં કાઢવાનું સ્થળ...એ જુનીની ડાયરી છે. એટલે જ મ મગજને જરા તુંએ આપજો...અવશ્ય કાપડો થશે.

“ ઉપસંહાર. ”

“મી. પ્રાકિન અને મીસ જ્યુટીના લગ્ન ધામધુમથી થયાં.

(૨) વિલિયમ અને વીલ્સન સ્વદેશ (પેરીસ) પાછા ફર્યાં ડિટેક્ટીવ

મી. સેકરેટન જ્ઞેષ્ઠકને લેમની મહેનત અદ્વિત પરાજી દ્વારા હજાર સુવર્ણ મુદ્રા લેવી મળી.

(૩) વીલ્સને એજ જાળનામાંથી પોતાનાં પરમ મિત્ર ન્યુટનનું એક નાની સ્મારક એજ ગુદા આગળ ઉભું કર્યું. અને બાકીના પૈસા નિઃસ્વાર્થ બાવે વેલ્સની પુત્રી મીસ જ્યુટીને પોતાના પુત્ર સાથેના લગ્નમાં સમર્પણ કર્યો. પ્રાકિન અને જ્યુટી લંડનમાંજ રહ્યા.

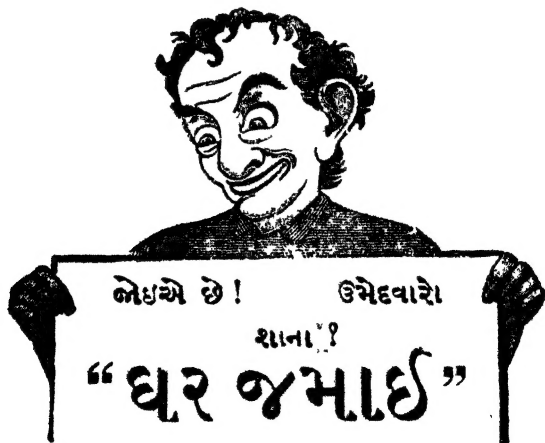
(૪) વેલ્સે પોતાનો અવશેષ કાળ મેજમેજાહમાં પસાર કર્યો.

(૫) ડિટેક્ટીવ જ્ઞેષ્ઠકે પોતાને મળેલી હસ્ત હજાર સુવર્ણ મુદ્રામાંથી ઘટતો ખર્ચ કરી પેલા અડાહૂર જુનીનું બાવલું તેના મૃત્યુ સ્થાન ઉપરજ ઉજી કર્યું.

(૬) પેલો ચાલગીરીમાં વીલ્સન પાસેના મી. જ્ઞેષ્ઠક પાસે આવ્યો.

બાજેબ દિને એ રાખસી—કુતરા પેઢોના વીરત્વના વખાણ
અને વીરસન સાથે જોડકની કાંઈના ફરારો લાંડનના પેપરમાં
છપાઈ ઘેરઘેર વચાવે...જાઈત્ર દ્રી ગલી અમર થઈ ગઈ
અને તેની સાથે ખૂની મીઠું કુચાણ પણ “ભજા યા ભુંડા ગુણે”
પણ પોતાનું નામ અઘાણિ પર્યંત મુકતો ગયો.

સમાપ્ત.

ના વાંચનારોઓના.

કિંમત ૭ આના.

ગુજરાતી સાહિત્ય મંદિર, સલાબતપુરા-મુરત.

તૈયાર છે ! તૈયાર છે !! તૈયાર છે !!!

જનસમાજમાં વખણાયેલી અને અતિશય
લોકપ્રિય થયેલી માણવપતિ મહારાજ
કવિકુલ ચુડામણી

યોગેન્દ્ર ભર્તૃહરિ

(ભરથરી)

પાંચ ચિત્રો સાથે કાવ્યમાં વાર્તા. અતિ ઉત્તમ ભાવનામય
કાવ્યો વિદ્વાન લેખકની કશાયત્રી કલમથી અંકીત
થયેલા છે, આજ સુધી આ માહની ખહાર
પડેલી બુકોમાં સર્વોત્તમ છે.

છતાં કૌંભત ફક્ત આઠ આના

આ તથા એ સિવાય બીજાં દરેક જાતના પુસ્તકો
મળવાનું ઠેકાણું:

ગુજરાતી સાહિત્ય મંદિર

સલાબતપુરા

સુરત.

ફક્ત આ ટાઇટલ સુરત બરાનપુરી ભાગેળ, ભાણવાળી પોળ, અનાવીલ લોજની બાજુમાં
આવેલા 'શ્રી અનાવિલ બ'ધુ' માં. પ્રેસમાં ગોવિંદજી ડાહ્યાભાઈ નાયકે છાપ્યું.

रंग मां भंग.

२०० वांछि.

निर्दोष भुजा रञ्जित-सुख कर्णिके । गुण्य मे.

पत्नी अरुण ! धनकार द्वये अरुण के. अत्य मे.

कामत आठ आना. (वधु माटे वांछि रंजमा भंग.)

प्रकाशक—गुजराती साहित्य मन्दिर.

संस्करण—पुनः.

